

(zhalo ob 4 zjutraj.)

Stane mesečno 12-50 Din

za inozemstvo 25.—

neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ul. L.
Tel. št. 22.

Celje, Aleksandrova c.

Račun pri pošt. čekov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 22. oktobra.

Naši bratje onkraj granice preživljajo te dni posebno težke čase. Napovedan jim je boj na življenje in smrt. Dušmanin na jugu in na severu pritiška nanje z vso brezobzirno silo, z vso nebrzdano brezvestnostjo in amoralnostjo, kakor se loti brezumna zver hrte, ki ji je padla v plen.

Na Koroškem so bile večeraj državnozbornske in deželnozbornske volitve, ki so se vršile istočasno z volitvami v ostali Avstriji. Nastopili so tudi Slovenci kot samostojna volilna skupina. Dasi je bilo oddanih za slovensko listo okoli 9000 glasov, je formalen uspeh le delen. Moralčen je mnogo večji in pomembnejši. Naša afirmacija je bila tako jaka, da stopimo lahko njo tudi pred »Zvezo narodov«. Tudi naša zunanja politika je dobila v oddanih glasovih oslonca, da more biti gladenim bratom v zaščito. Uspeh Slovencev bi bil na Koroškem drugačen, da bi se volitve vršile po svobodni volji in da bi celokupno nemštvo ne bilo uprizorilo koncentričnega terorističnega napada na ubogo rajo.

Ze to je značilno, da je sicer razkosana nemška volilna masa v strahu pred naraščanjem slovenskih sil stopila pod prapor »Einheitsliste«. Krščanski socialci, bauernbundlerji in vse meščanske stranke so šle vkup, da strmo glavo slovenske kandidate. Nemški fašisti, ki so drugod stali strogo v abstinenca, so stopili na Koroškem v akcijo. »Heimwehr« in »Stosstruppe«, ali kakor se že vse te deloma iz Nemčije organizirane trupe zovejo, so z nečuvnim terorjem obkoljevale naše ljudstvo. Z lažljivimi vestmi, da je slovenska lista razveljavljena, so nas ogoljufali za mnogo glasov.

Nehote se nam pri tej priliki uriva paralela med agitacijo pristašev »Einheitsliste« ter volilno agitacijo, ki so jo pri zadnjih skupščinskih volitvah pri nas uprizorjali klerikalci. Ista gesta proti jugoslovenskim nacionalistom v Sloveniji, kakor smo jih čuli in brali sedaj proti slovenskim narodnjakom na Koroškem. Koroški Nemci in nemčurji so se ravnotako skrivali za avtonomijo Koroške, kakor naši klerikalci za avtonomijo Slovenije. Oboji so podžigali plemenske strasti in najrše politične instinkte. Koroškim avtonomistom je bilo treba v volilnem boju proti Slovincem le prepisovati »Slovenca«, »Domoljuba« in »Straža« iz časov pred skupščinskimi volitvami, pa so imeli dovolj blata nagrmadene, da so ga metali na glavo koroškim Slovincem. Naši klerikalci na koroškem primeru lahko spoznajo, kako protidomovinsko in kako protislovensko je bilo njihovo rovarjenje proti lastni državi ter narodnemu edinstvu.

Da dobimo o koroških volitvah pravo sliko, ne smemo prezreti in pozabiti, da je šla v boj proti avtonomnim Slovincem tudi oficijelna Avstrija. Volilna komisija je razveljavila našo volilno listo in to povsod razglasila. Vlada je sicer, boječ se internacionalne zamere, krivico, ko je bil namen dosežen, popravila, toda njen akt je bil le pesek v oči. Poznejša odobritev ni mogla več popolnoma popraviti zatejenih dvomov, kar nam je predvsem vzelo državnozborni mandat.

Koroški Slovenci morajo po začetni poti naprej. Delo in organizacija morata s časom prinesiti še več uspeha. Način na, kako so se Nemci na Koroškem tašili v eni fronti, nam kaže pot, kako moramo nastopiti pri bodočih občinskih volitvah v Mariboru in Ptujju... Iz Gorice prihaja nov alarm. Videmski prefekt Pisenti je zabranil izhajanje slovenskih novin. Imeti morajo zraven natisnjene laški prevod. Z enakim ukazom grozi v Trstu! Kaj takega se v kulturni državi ne ni zgodilo; najmanj pa proti avtonomnemu narodu, ki že nad tisoč let biva na svoji sveti zemlji.

Slovenski poslanci so protestirali pri g. Mussoliniju, a protest odmeva že danes po vsej naši državi, kjerkoli se glasi ista mila govornica, ki v njej svoje misli in čute izraža naš narod ob Soči, v Brdih in na Krasu. Odredba italijanske vlade je držna žalitev našega celega naroda, izdvanje, ki ne more in ne bo ostalo brez odmeva. Italijanski narod je z odredbo proti ljudskim šolam in z ukazom g. Pisentija nehal biti kulturni narod.

Ze prihajajo iz Zagreba vesti o bojkotnem gibanju proti italijanskim podjetjem in drugim gospodarskim interesom. Za te vrste ideje ni treba nobene agitacije. Zanio skrbita gg. Giunla in Pisenti.

Porenska republika proklamirana

PRVA ODCEPITEV OD NEMČIJE. — BOJI V OBRENSKIH MESTIH. PROTEST NEMŠKE VLADE V PARIZU IN BRUSLJU.

Berlin, 22. oktobra. r. V Aachen u večeraj dopoldne renski separatisti proklamirali rensko republiko. Separatisti so že zjutraj zasedli vsa javna poslopja. Polcija se je zadržala popolnoma pasivno. Ker je telefonska zveza z Aachenom prekinjena, podrobnosti še niso znane, domneva pa se, da druga mesta v Porenju še niso proklamirala nove države. Konstituirala se je vlada, ki je izdala proglas, v katerem naznanjajo ustanovitve Porenske republike ter opominja prebivalstvo, da se vzdrži vsakih demonstracij. Prepuveduje tudi vsak odpor in plenjenje in objublja, da bo preskrbela prebivalstvo z življenjem in delom.

Berlin, 22. oktobra. r. Akoravno proklamacija renske republike ni prišla ne pričakovano, je vendar silno deprimirala nemško javnost. Nova republika hoče povsem neodvisno od nemške države iskati prijateljskih zvez s Francijo in Belgijo. Splošno se smatra njena ustanovitve kot skoraj silno opasen udarec za edinstvo nemške države. Državna vlada namerava vložiti v Parizu in Bruslju zaradi podpiranja separatističnega gibanja v Porenju protest. Nocoj je prispela v Berlin še ne potrjena vest, da prodirajo oboženi separatisti iz Aachena proti Bonn u.

Ronski separatisti so zasedli vsa javna

poslopja tudi že v Mainz u in okolici, Gross Ger au, Rasselheim in Starkenburg in proglasili istočasno republiko.

Aachen, 22. oktobra. s. Kot protidemonstracijo proti separatistični vladi namerava delavstvo jutri proglasiti splošno stavko. Aachenska policija stoji pod belgijskim poveljstvom.

Berlin, 22. oktobra. j. Pučli separatistov, ki so večeraj pričeli s pučem v Aachen u so se danes nadaljevali s sličnimi dogodki v Bonn u in Mainz u. V Bonn u so Francozi razorožili obrambno policijo. Ko je vest o tem dospela v Berlin, se je takoj podal zastopnik zunanjega ministrstva k francoskemu poslaniku, da protestira proti temu. Kakor se govori, je takoj nato prispel iz Pariza nalog, da se policiji vrne orožje. V Mainz u so oboženi separatisti skušali zasesti policijsko poslopje. Prišlo je do ljutega boja s policijo. Mnogo je ranjenih. Separatisti so se morali umakniti na periferijo mesta. Polcija v Aachen u je danes sporočila zasedbenim oblastem, da bo skupno z ustavi vernim meščanstvom poskusil pregnati separatiste iz zasebenih uradnih poslopij. Alj se je ta poizkus izvršil do polnoči ni znano. V Wiesbadnu, Crefeldu, Gladbachu in Reuth u so separatisti pridreli velika zborovanja, vendar pa je tamkaj položaj še neizpremenjen.

Borba Nemčije z Bavarsko in Saksonsko

SPOR V KRITIČNI FAZI. — SKLICANJE DRŽAVNEGA ZBORA. — NEMIRI V BERLINU IN DRUGOD.

Berlin, 22. oktobra. d. Da se reši spor države z Bavarsko je državna vlada predlagala naj se predloži državnemu zboru v razsodbo. Bavarska vlada je ta predlog odklonila ter je danes zjutraj dala vse čete državne brambe, ki se nahajajo na Bavarskem znova zapriseči in sicer se glasi prisega ne več na Nemčijo, temveč na Bavarsko. Konflikt je s tem kritično poostren.

Govori se, da namerava državna vlada odopikati vse čete državne brambe iz Bavarske, zdi se pa, da je sedaj po izvršeni prisegi to že prepozno. Generala Lossowa, ki je že odpuščen iz državne službe, namerava kasirati zaradi upora. Danes so se pri državnem predsedniku vršile važne konference o nadaljnjem postopanju napram Bavarski, Saksonski in Poronju.

Sklenjeno je bilo, da se za sredo ali petek skliče državni zbor k izrednemu zasedanju, da razpravlja o konfliktu z Bavarsko. Seje se bodo udeležili vsi ministriški predsedniki posameznih dežel, izvemši bavarskega, ki je že sporočil, da ne pride.

Berlin, 22. oktobra. s. Med prebivalstvom vedno bolj narašča razburjenje, ker so se črne zopet zvikale. Do izgrede dosedaj ni prišlo. Vendar pa je vsa policija v pripravljenosti.

Berlin, 22. oktobra. j. Iz Berlina, Magdeburga so bili odposlani bataljoni dr-

žavne brambe na Saksonsko, dočim so iz Leipziga odšle čete na zapadno Saksonsko. Državni vladi gre v prvi vrsti za to, da vzpostavi mir na Saksonskem.

Berlin, 22. oktobra. j. Vedno se ponavljajoči izgrede pred trgovinami z živili so povzročili, da je policija izdala posebne odredbe. Do izgrede prihaja zaradi tega, ker si mali konsumenti ne morejo nakupiti živil. Na trgu je prišlo danes do nemirov, ker so prodalci cene živil povišali stirikrat. Kupci zaradi tega niso imeli dovolj denarja, da bi plačali živila. Šele intervencija policije je končala nemire. Vožnja na cestni železnici stane 200 milijonov mark.

Berlin, 22. oktobra. j. Poslanec grof Kanitz je iz vzhodne Prusije in je bil do pred kratkim član nemškonacionalne stranke.

Meissen, 22. oktobra. j. Davi je prišlo do krvavih spopadov med brezposelnimi ter državno brambo na konjih. Iz neke hiše so streljali. Državna bramba je nato rabila orožje. Deset oseb je bilo aretiranih. Mir v mestu je bil zopet vzpostavljen.

Menakovo, 22. oktobra. s. Demokratska frakcija bavarskega deželnega zbora je z ozirom na to, da konflikt med Bavarsko in državo ogroža nemško enotno fronto, zahtevala takojšnjo sklicanje bavarskega deželnega zbora.

Profes profi odgoditvi parlamenta

Beograd, 22. oktobra. d. Jutri se vršijo v parlamentu volitve v finacijski odbor. Vesti, da namerava vlada takoj nato zasedanje odgoditi pod pretvezo, da morajo zborovati parlamentarni odbori so izvale med opozicijo živahno nezadovoljstvo. Opozicija bo na jutranji seji vložila proti temu oster protest. Zdi se pa, da je vlada odločena izpeljati svojo namero. Objavila bo parlamentu, da se seje odgodijo ele za nekaj dni, da morejo delati odbori, ve se pa, da je projektirana zelo dolga pavza, ker vlada še vedno ni spravila v red svoje večine.

Danes dopoldne je bil med Ljubo Davi-dovičem, dr. Korošcem in dr. Spaho dosežen sporazum za volitve v fin. odbor. Vsaka stranka nastopi zase, da se na ta način

dosežejo čim boljši rezultati. Ako bi imela kaka skupina primanjcljaj v glasovih, potrebnih za izvolitve še enega člana odborniškega kandidata one opozicijske stranke s svojim presežkom glasovalo za odborniškega kandidata one opozicijske stranke, ki se za največ glasovi približuje kolčniku. Načelnik zemljoradnikov posl. Lazič ni prisostvoval konferenci, ker je prispel šele zvečer v Beograd. Jutri dopoldne bodo šefi opozicijskih strank vnovič konferirali in pri tej priliki definitivno odločili o volitvah v finančnem zboru.

V parlamentarnih krogih je izzvala veliko senzacijsko vest, da so bosanski radikalni preprečili dr. Spahu, da prisostvuje dvorskim svečanostim.

Masaryk v Londonu

Vesti o gospodarskem ujedinjenju treh držav.

London, 22. oktobra. s. Češkoslovaški predsednik Masaryk in zunanji minister Beneš sta dospela semkaj ter bila slovesno sprejeta. »Daily Mail« hoče vedeti, da se pripravlja ustanovitev gospodar-ske enote med Avstrijo, Madžarsko in Češkoslovaško in da bo predvsem to predmet razgovorov z angleškimi državni-

PO KRSTU V BEOGRADU.

Beograd, 22. oktobra. n. Beograjske »Novosti« objavljajo vest, da bo kraljica Marija, ko se nekoliko odpomore, s kraljevičem Petrom odpotovala v Bukarešto k svojim staršem. Ostala bo tam 10 dni, dokler bo kralj odsoten na potovanje.

Beograd, 22. oktobra. p. Nocoj sta z dvornim vlakom odpotovala princ Pavle in njegova soproga Olga v Firence, odkoder bosta nadaljevala pot v London. Ob 23. uri odpotujeta iz Beograda vojvoda od Yorka in vojvodinja

Obglavljenje slovenščine na Goriškem

NEZASLIŠAN BARBARSKI ČIN VIDEMSKEGA PREFEKTA. Poročilo glej na 1. strani priloge.

Izid volitev v Avstriji

VLADINA VEČINA OSLABLJENA. — VELENEMCI PORAZENI. — KOROŠKI SLOVENCİ SO DOBILI DVA MANDATA.

Dunaj, 22. oktobra. s. Večerajšnje državnozbornske volitve so oslabilo dosedanje iz krščanskih socialcev, velenemcev in kmetijev sestojajo večino ter ojačale socialistično opozicijo. Končni rezultat sicer še ni znan, ker se mora vršiti še drugi skrutinij za mandate, ki so vsled preostankov glasov ostali nerazdeljeni, po uradnem računu pa bo štel avstrijski državni zbor v bodoče med 165 (dosedaj 183) poslanci 82 (dosedaj 87) krščanskih socialcev, 16 velenemcev in kmetijev (dosedaj 28!) ter 67 (dosedaj 69) socialnih demokratov. Vladina meščanska večina je znašala dosedaj 114 proti 69 socialistom, je bila torej za 45 glasov močnejša. Sedaj je diferenca padla na 31, ker stoji 98 vladinim poslancem nasproti 67 socialistov. Porazen je izid za velenemce in kmetijce. Dunajska meščanska delovna stranka, ki je imela enega poslanca v osebni bivšega zunanje ministra Czernina, je še to izgubila. Tudi komunisti so žalostno pogoreli in niso nikjer dobili znatnejšega števila glasov.

Volilni dan je potekel v glavnem mirno, izvzemši lokalne praske, zlasti med socialisti in krščanskimi socialci. Na Dunaju so socialisti uvedli letos agitacijsko novotarijo, katere so se oprijele tudi druge stranke. V soboto in nedeljo so prirejali sprevede z godbami ter nosili originalne plakate, na vseh velikih trgih pa so se vršili »volilni koncerti« godb in pevskih društev, med katerimi so agitatorji razdeljevali agitacijske letake. V kinematografih so se vršile zastojne predstave, plačane od strank, ter so med dejanji posameznih filmov se projicirali volilni oklici, slike kandidatov in tudi celi prizori, ki bi naj dokazali, da je dotična stranka najboljša. Večina prebivalstva pa je bila precej apatična.

Edino izjemo od prilično dostojnega poteka volitev tvori Koroška. Nemško - fašistovske organizacije je so na Koroškem vrgle z vso brezobzirnostjo v boj za takozvano Einheitslisto. Koroška je bila namreč edina dežela, kjer so krščanski socialci, velenemci in bauernbundlerji napravili skupno listo, da poleg socialistov porazijo Slovence. V nedeljo ponoči so se v Celovcu z revolverji spopadli socialisti in hajmververci.

Celovec, 22. oktobra. d. Na Koroškem so se poleg državnozbornih vršile tudi deželnozbornske volitve. Navzlic nezasiš-nemu terorju in najbrezvestnejšemu podkupovanju so se koroški Slovenci dobro držali. Njihova pozicija je ostala enakomerna. Državnnozbornske mandata si sicer niso mogli priboriti, ohranili so si pa 2 poslance v deželnem zboru. Izvoljena sta dr. Fran Petek, zdravnik v Vell-kovcu in Janko Poljanec župnik v Skočljani, oba odlična narodna delavca. Število slovenskih glasov, ki je znašalo pri volitvah l. 1921. 9134 se je za državnozbornsko listo povečalo na 9333, za deželnozbornsko listo pa je bilo oddanih 9205 glasov.

Celovec, 22. oktobra. d. Na Koroškem so dobile od 10 (prej 9) mandatov Einheitsliste 6 (2 kršč. soc. + 2 velenemca + 2 bauernbundlerja), socialisti pa 4 mandata. V dež. zboru bo v bodoče 15 socialnih demokratov, 10 Bauernbund, 9 kršč. soc., 5 velenemcev, 2 Slovence in 1 nemški narodni socialc.

Sauerbrunn, 22. oktobra. s. Pri deželnozbornskih volitvah na Burškem so dobili krščanski socialisti 13, socialdemokrati 12 in kmetska zveza 7 mandatov, pri volitvah v narodni svet pa krščanski socialci 3, socialdemokrati 3 in kmetska zveza 2 mandata. Število hrvaških glasov je pičilo.

Celovec, 22. oktobra. s. Posamezni rezultati volitev v važnejših občinah na Koroškem so nastopni: V Celovcu je bilo oddanih 14.903 glasov, od katerih je dobila meščanska lista 9616, socialdemokratje 5068, komunisti 129 in Slovenci 90. Beljak: meščanska lista 5819, socialdemokratje 5990, narodni socialisti 1020, Slovenci 19, komunisti 15. Železna Kapla: meščanska lista 242, socialdemokratje 234, Slovenci 49. Borovlje: meščanska lista 575, socialdemokratje 924, Slovenci 213. Ledenice: meščanska lista 93, socialdemokratje 157, Slovenci 204. Rožek: nie

ščanska lista 110, socialdemokratje 116, Slovenci 50. Št. Rupert pri Celovcu: meščanska lista 670, socialdemokrati 2008, Slovenci 6. Medborovnica: meščanska lista 134, socialdemokratje 118, Slovenci 115. Vrba: meščanska lista 358, socialdemokratje 276, Slovenci 34. Vetrinjer: meščanska lista 306, socialdemokratje 430 Slovenci 41. Svetna vas: meščanska lista 135, socialdemokratje 128, Slovenci 177. Pliberk: meščanska lista 283, socialdemokratje 120, Slovenci 70.

V nekaterih sodnih okrajih so izšli nastopni: Smohor: za narodni svet: meščanska lista 5871, socialdemokratje 1559, komunisti 6, Slovenci 295. Za deželni zbor meščanska lista 5747, narodni socialisti 130, socialdemokratje 1548, komunisti 6, Slovenci 295. Velikovec: za državni zbor: meščanska lista 5308, socialdemokratje 4245, Slovenci 3890. Za deželni zbor: meščanska lista 4992, narodni socialisti 371, socialdemokratje 4177, Slovenci 3813. Borovlje: meščanska lista 1278, socialdemokratje 2660, komunisti 49, Slovenci 1505. Za deželni zbor: meščanska lista 1248, narodni socialisti 50, socialdemokratje 2644, komunisti 51, Slovenci 1510.

Dunaj, 22. oktobra. r. Na Dunaju, ki pošlje v Nationalrat 45 poslancev, je bil izvoljenih 27 soc. demokratov, 17 krščanskih socialcev in 1 Velenemec. Grof Otokar Czernin je propadel. V dunajskem deželnem zboru, ki se krije z občinskim svetom, so zgubili socialni demokrati svojo dvotretinsko večino. Izvoljenih je namreč 40 kršč. socialcev in 79 soc. demokratov. Velenemci, Čehi in liberalci so zgubili vse mandate, židovski nacionalisti so rešili samo enega.

Priprave za avstrijsko-jugoslov. pogodbo

Posvetovanja v Zagrebu in Ljubljani.

Beograd, 22. oktobra. p. Delegati ministrstva za trgovino in industrijo, ki so določeni, da bodo vodili pogajanja z avstrijsko vlado zaradi sklenitve stalne trgovinske pogodbe, bodo odšli iz Beograda dne 25. oktobra. Dne 26. oktobra bo v Zagrebu konferenca s tamkajšnjimi gospodarskimi krogi, nato pa enaka konferenca v Ljubljani. Iz Ljubljane odpotujejo delegati na Dunaj v nedeljo dne 28. oktobra. Dne 1. novembra se bodo začela pogajanja z avstrijskimi delegati na podlagi doseženega sporazuma na konferencah v Zagrebu in Ljubljani in prej v Beogradu pripravljenega materiala.

JUGOSLOVANSKI PARLAMENT POVABLJEN NA POLJSKO.

Beograd, 22. oktobra. p. Danes je poljski poslanik Okenski posetil ministrskega predsednika Pašića, Ljubo Jovanovića in dr. Ninčića. V imenu vlade je povabil naš parlament na poset poljskega parlamenta.

Inozemske borze

22. oktobra:
CURIH: New-York 500.25, London 25.26, Pariz 32.92, Milan 25.12, Praga 168.25, Budimpešta 0.0306, Bukarešta 2.60, Beograd 6.85, Sofija 5.35, Varšava 0.0096, Dunaj 0.007875, avstrijske krone 0.0079.
TRST: Devize: Beograd 27 do 27.30, Dur-j 0.0310 do 0.0315, New-York 22.25 do 22.40, Pariz 131 do 131.50, London 100.80 do 101.15, Praga 66 do 66.50. Valute: dinar 27 do 27.30, carinski frank 55.75 do 56.25, dolar 22.25 do 22.35, avstrijske krone 0.03 do 0.0310.
NEW-YORK: London 449.50, Pariz 570, Berlin 0.000.00007, Milan 478, Praga 297.75, Dunaj 0.14, Budimpešta 0.55, Bukarešta 48, Beograd 122.
DUNAJ: Devize: Beograd 858 do 862, Berlin 0.014 do 0.018, Budimpešta 8.80 do 8.90, Bukarešta 343 do 345, London 319.000 do 320.000, Milan 3167 do 3176, New-York 70.935 do 71.185, Pariz 4152 do 4168, Praga 2107 do 2117, Sofija 680 do 684, Varšava 4.30 do 5.30, Curih 12.655 do 12.705; valute: dolarji 70.590 do 70.990, levi 658 do 666, marke 0.013 do 0.019, funti 317.200 do 318.800, francoski franki 4105 do 4135, lire 3130 do 3150, dinarji 847 do 853, poljske marke 41.50 do 5.30, leji 337 do 341, švicarski franki 12.540 do 12.620, češke krone 2089 do 2105, madžarske krone 2.35 do 2.55

Obglavljenje slovenščine na Goriškem

Nezaslišan barbarski atentat na pravice našega jezika

Gorica, 22. okt.

V soboto, 20. t. m. je prejel uredništvo „Goriške Straže“ sledeči dekret:

„Ker zahteva najvišji interes države in pa posebna korist drugojezičnega ljudstva, vključnega v meje Furlanije, da se družabni, intelektualni in kulturni odnosi med starimi in novimi italijanskimi državljani olajšajo in postanejo bolj priručni; ker je izdajanje časnikov v tujem jeziku, katerega razumejo samo manjšinske skupine, takemu smotru nasprotno; in ker slednjič zadržanje kakšnega časnika dokazuje, da mora izključna raba tujega jezika spraviti voditelje do tega, da pozabijo, da izhaja časnik na italijanskem ozemlju;

zato izdaja prefekt na podlagi 3. člena deželnega in občinskega zakona nastopni

Ukaz:

Vsi časniki, ki so izhajali v pokrajini Furlaniji doslej izključno v tujem jeziku, bodo morali od 21. oktobra 1923. dalje dodati naslovo, člankom in vsakemu posebnemu odstavku odgovarjajočo prevsto v italijanski.

Casniki, ki se ne bodo držali pričujoče odredbe, se bodo zaplenjali. Proti kršiteljem odredbe se bo postopalo v smislu zakona.

Predstavniki javne oblasti imajo nalogo, da izvrše pričujočo odredbo. Videm, 19. oktobra 1923.

Prefekt: Pisenti s. r.

Radl tega odloka je „Goriška Straža“ izšla danes z žalnim robom, s podnaslovom „Vedetta Goriziana“. Članki in note so že dvojezične. Pod prefektovo ukaz je „O. S.“ natisnila sledečo pripombo v slovenskem in laškem jeziku:

„Vsi narodi na svetu imajo pravico izdajati časnike izključno v svojem jeziku. Italijanski časniki izhajajo v Severni in Južni Ameriki, izhajajo v Afriki, na otoku Maliti, v Egiptu, v Nemčiji, na Bolgarskem, v Grčiji, Rumuniji, v Švici, na Francoskem in drugje. V svojem jeziku so izdajale in izdajajo časnike vse manjšine

v drugorodnih državah: Poljaki, Madžari, Ladinci, Nemci, Ircl, Arabci, Rumuni, Grki, Malorusi, Turki, Židje in drugi. Samo enemu narodu je prepovedano izdajati časnike izključno v svojem jeziku in ta narod so goriški Slovenci in samo ena vlada prepoveduje naše časnike in ta je naša vlada.

Na drugi strani „Goriške Straže“ berno sledeči protest poslancev dr. Wilfana, Podgornika in Ščeka, seveda tudi v obeh jezikih:

„Ekszellenza Mussolini, predsednik ministrskega sveta, minister za notranje zadeve, Rim. Prefekt furlanske pokrajine zaukazuje z odredbo od 19. oktobra zaplenitev vseh slovenskih časnikov, izhajajočih v pokrajini Furlaniji, ako se od 21. oktobra dalje ne vključijo v besedilo časnika celoten prevod v italijanski. Podpisani poslanci odločno protestirajo proti tej kršitvi ustavnih zakonov in zahtevajo takojšnji preklj odredbe.“

Nečuveno nasilstvo je vzbudilo po vsej deželi strahovito ogorčenje. Laški barbarski okupatorji pa se motijo, ako menijo, da bo njihov divjaški čin naše ljudstvo potri in omalodušil. Zgodilo se bo baš nasprotno. Od dekreta furlanskega prefekta so prizadeti, ker se nanaša le na „Goriško Stražo“, „Gospodarski list“ in na šaljivi list „Čuk na palci“. V Gorici izhaja tudi fašistovska „Nova Doba“, katere voditelj so najbrž inspiratorji tega nasilja.

Zdi se, žal, da bo sledil enak ukaz tudi za ostalo našo Primorje. Večina našega časopisja izhaja v Trstu in sicer politični listi „Edinost“ (dnevnik), „Mali list“ (ponedeljni), „Istarska Riječ“ (tednik) ter „Delo“ (komunistični tednik), nadalje leposlovni listi „Jadranska“, „Novi Red“ in „Mladi Istranin“, revija „Ženski svet“ ter strokovni listi „Učiteljski list“, „Pravni vestnik“ in „Glasilo Zbornice“.

Narod splošno zahteva, da se barbarska zatiralna akcija fašistovske vlade obožijo pred Ligo narodov kot zločin proti najprimitivnejšim pravicam manjšin ter kot napad na mir in red v Evropi.

Ko je bila ceremonija končana je patrijarh čestital kraljevski dvojici in izrazil željo, da postane prestolonaslednik Petar vreden potomec slavne dinastije Karagorjevičev. Dvorni Prota Mihajlo Popović je nato prečital krstni akt, ki se glasi:

„Mi Dimitrije, patrijarh pravoslavne srbske cerkve, smo danes 21. oktobra 1923. v prisotnosti prote Mihajla Popovića, Nikole Božića in dijakona Longina po predpisih svete pravoslavne cerkve krstili Nj. Visočanstvo sina prvorojenca, kateremu je bil oče Nj. Vel. kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev in mati Nj. Vel. kraljica Marija, ki je bil rojen dne 6. sep. tembra 1923. v prestolnem mestu Beograd na kraljevskem dvoru. Ime mu je Petar. Kum je bil Nj. Vel. kralj Anglije Jurij, katerega je nadomestval njegov drugi sin Nj. Vis. vojvoda Albert York.“

Med krstnimi svečanostmi so na Kalimegdanu gremeli topovi. Tudi monitorji na Savi in Donavi so oddali častne topovske salve. Na Terazijah pa je bila zbrana več tisočglava množica ter je kraljevski dvojici in visokim gostom prilažila viharne ovačle.

Ob 13. se je v starem dvoru vršil gala-dejencur, na katerega je bilo povabljenih nad 200 odličnikov. Med pojedino je kralj Aleksander prisrčno pozdravil svoje goste, osobito rumunsko kraljevsko dvojico in kuma vojvodo Yorškega. Odgovoril mu je rumunski kralj Ferdinand, ki je želel prestolonasledniku obilo sreče v živ-

ljenju. V imenu vlade je nato čestital kraljevski dvojici ministriški predsednik Pašić. Govorila je še cela vrsta gostov. Zaključno besedo je izrekel kralj Aleksander, ki je izrazil željo, da bi postal njegov prvorojenček tako velik junak, kot mu je bil blagopokojni ded, kralj Peter Osvoboditelj.

Takoj po krstni svečanosti je vojni minister general Pešić izdal nastopno povelje:

„Junaki! Nj. Vel. kralj Aleksander I. naš vrhovni poveljnik je izrazil željo, da se Nj. Vel. prestolonaslednik Petar uvrsti v vrste naše hrabre armade. Izvršajoč to visoko željo odredjam, da se Nj. Vel. prestolonaslednik Petar vpiše v V. četo II. bataljona 6. pešpolka Kralja Aleksandra I.“ Povelje se končuje z besedami: „Živel kralj Aleksander! Živela kraljica Marija! Živel prestolonaslednik Petar!“ — Izdan je bil tudi kraljev ukaz, s katerim nosi 14. pešpolk poslej ime prestolonaslednika Petra.

Ob 14.30 se je na kraljevski jahti „Štefan del Mare“ vršila čajanka, ki jo je priredila rumunsko kraljica Marija. Zvečer je bil na dvoru slavnostni koncert, na katerega je bilo povabljenih okoli 600 oseb. Dvorna pisarna je ta dan prejela nad dva tisoč čestitk od povsod iz države, pa tudi iz inozemstva.

Proslava krsta v Ljubljani in Mariboru. Skoro po vseh večjih krajih so se vršile v nedeljo povodom krsta kraljevičastvo prestolonaslednika slavnostne priredbe. Poleg sobotne soareje Jadranske Straže se je vršila v nedeljo zvečer v Ljubljani še slavnostna zabava, ki jo je priredil častniški zbor ljubljanske garnizije v veliki dvorani Kazine in katere so se udeležili ljubljanski diplomatični zastopniki, reprezentanti javnih oblasti in izbrana ljubljanska družba.

Kar najslajnejše pa je proslavil prestolonaslednikov krst na Mariboru. Ze v soboto so visle po mestu narodne in državne zastave. Zvečer pa je priredilo glasbeno društvo Drava z nacionalisti krasno uspelo bakljado z godbo po mestu. Povorki se je pridružilo nenavadno mnogo občinstva, kateremu je sledila potem še mariborska požarna bramba s pobreško in godbo iz Peke. Med povorko je vladalo nepopisno nacionalno navdušenje. Neprestano so se čuli vzkliki „Živio prestolonaslednik!“ „Živela Jugoslavija!“ itd. V nedeljo zvečer je priredil oficirski dom v Götzovi dvorani elitni koncert, katerega se je udeležilo toliko občinstva, da je bila dvorana nabit polna. Koncert je otvoril v lepo ozaljšani dvorani pred kipom kralja g. polkovnik Savo Tripkovič kot predsednik oficirskega doma ter v lepih besedah izrazil ra-

dot častnikov nad rojstvom prestolonaslednika. Nato se je dvignil navzoči knezoškof dr. Karlin, ki se je zahvalil za povabilo na koncert v imenu občinstva ter navdušeno nazdravil naši hrabri armadi. Koncert sam je potekel kar najslajnejše in so bile vse točke res na umetniški višini.

Primorska deca in krst prestolonaslednika

Iz Istre pišejo „Politiki“:

Tudi pri nas gre do ognjišča do ognjišča glas, da se sestanejo v dvorskem hramu pri krstu kraljevega deteta reke iz vseh strani velike jugoslovanske domovine. Tudi reke imajo svoj govor: pri svetem dejanju bo vsaka od njih, kot blaga in dobra vila izdala malemu kraljeviču kako nežno željo. Svojo besedo porečejo Donava in Sava, Drava, Timok in Vardar.

Vse reke bodo izrekle svojo željo, samo Raša, Mirna in Soča bodo molčale... Vse pridejo na sveti sestanek — samo one ne pridejo.

— Čemu ne pridejo? — vprašujejo mali, podjarmljeni otroci.

„Ne dovolijo jim, kakor tudi vam ne dovolje, da bi obiskovali materinsko šolo.“ Malčki neveselo pogledajo, se zamislijo in vtihnijo.

All to ne traja dolgo. Otroci kot otroci nimajo radi žalosti. Oni imajo, česar mi starejši nimamo, svoje carstvo sanj. Z njim si lahko vedno razvedrilo dušo. In ako ne pomagajo stare povesti, snujejo sami nove. Evo, kako fantazirajo naši mali revčki: Solnce ima veliko moč. Solnce dviga kapljice iz morja, jezer in rek in jih daje oblakom, da jih nosijo pod nebesi.

In male, razvnete glavice že vidijo, kako solnce z zlatimi žarki posega v zasušnjene reke in dviga kapljice vode iz Raše, iz Mirne in iz zeleno-modre Soče. In gledajo otroci, kako oblaki belji, gnani z lahkim vetrom, dirjajo proti vzhodu — tja daleč, daleč...

Radujejo se otroci. Ustnice se jim smejejo, oči se iskre...

Tudi radost ustvari solzo; tako se tudi otrokom globoko, globoko, na dnu njihovih razširjenih zenic pojavlja kot kristal svetla kapljica... Angelji, ki jih daje bog tudi siroticam, da jih čuvajo, zbirajo te solze, da jih nevidni odnesejo tja, kjer se bodo ob kraljevičevem krstu zedmile vse jugoslovanske reke. V njihove vode spustijo angelji tudi solze resničnih malih sužnjev.

Težke so primorske solze: potopile se bodo na dno. Toda zasušnjeni narod veruje, da jih bo nekaka dobra skrivnost spremenila v prekrasen biser, ki bo enkrat ob blagoslovu celega našega naroda dika bodočemu jugoslovanskemu kralju.

Politični odmevi

Največja tragikomedia naše politične zgodovine

Poslanec Štifar kot radikal in kot klerikalec.

V nedeljo je prinesel „Slovenec“ z debelimi črkami pod naslovom: „Poslanec Štifar zvest programu SLS“ ter podnaslovom: „Razkrinkane intrige in laži radikalov in njihovega časopisja“ iz Beograda pod datumom 20. t. m. brzojavko, ki se glasi tako-le:

„Današnji seji narodne skupščine je prisostvoval tudi poslanec Geza Štifar. Radikalni in demokratski poslanci so bili zelo razočarani, ko so videli, da med poslancem Štifarjem in Jugoslovanskim klubom ni niti sence nesporazuma. Intriganti so dobili zaslužen lekcijo. Naš dopisnik je imel razgovor s poslancem Štifarjem ter ga vprašal, kaj je resnica na vesteh, ki so jih te dni tako senzacionalno širili radikalni in demokratski listi. Poslanec Štifar je na to odgovoril:

Vse te vesti so brez vsake podlage. Res je ravno nasprotno od tega, kar listi pišejo. Kandidiral sem na progra-

mu SLS. Držal se bom edino njenega programa. Kar se tiče vesti nasprotnih listov, češ, da so me volivci pozvali, naj prestopim v radikalno stranko, moram reči, da je tudi tu ravno narobe resnica. Zadnje tedne sem imel več shodov s svojimi volivci. Na vseh krajih me je ljudstvo pozvalo, naj odločno vodimo dalje dosedanjo politiko Jugoslovanskega kluba in da se še nadalje ostro borimo proti sedanjemu koruptnemu radikalnemu režimu. Cela zadeva je ogabna intriga radikalov iz Slovenije, ki bi se radi na ta način rehabilitirali pri glavnem vodstvu v Beogradu.“

Isti dan pa je izšla v Ljubljani prva številka oficijelnega glasila NRS „Radikalni Glasnik“, v katerem priobčuje poslanec Geza Štifar l. r., narodni poslanik, pod datumom Martinje-Beograd, 20. oktobra 1923 „prekmurškemu prebivalstvu in slovenski javnosti“ proglas, da je izstopil iz SLS ter postal redni član NRS in kot narodni poslanec član kluba poslancev NRS.

Predpostavljamo, da je Štifar dejansko postal radikalec. Naj smo še

mači polharji so nosili težke nahrbtnike. V vsakem je bilo po 20 in še več pasti. Gospoda je z velikim zanimanjem ogledoval te škatle. Škatle so različne vrste. Največ je takih, ki se nastavijo na drevesa. Videti je pa tudi druge, večje, ki se nastavijo na zemljo pred zemeljskimi luknjami, v katerih žive polhi. Vse te škatle izdelujejo polharji sami. V škatli sami se pritrdi ali lesnik ali lesnika in se pomaže z dišečim bergamotnim oljem, ker polhi dišeče stvari zelo radi. Ko začne glodati pritrjeno vabo, se past sproži in zgrabi polha za vrat.

Razume se, da so gospodje privlekli na dan tisoč vprašanj, toda polharji priganjajo, ker je itak že četrta popoldanska ura blizu in bo kmalu mrak. Zato se karavana urno odpravi v gozd. Polišče prostor za ognjišče, nakar se polharji odpravijo vsak v svojo smer, da nastavijo pasti. Tudi gospodje Štefan, Metod, Ciril in Hinko hočejo aktivno sodelovati in poskušati srečo. Vsak vzame po eno škatlo, odreže dolgo vejo in jo očisti, nastavi vabo, past nastakne na pripravljeno dolgo vejo — v spodnji deski pasti je v podaljšanem delu za pripravljena posebna luknja — ter škatlo z vejo vred obesi na „stečno“.

Ko je to delo končano, pride na vrsto druga dolžnost: Nanesiti treba drv za ogenj. Z nenavadno resnostjo

so se gospodje lotili tudi tega. Gospod Metod, mojster v vseh kazenskih paragrafi, je vsekakor prišel pri tem delu v nemalo dilemo. Polho loviti ni kaznivo, ker je ta lov prost, to je vedel. Toda v tujem gozdu pobirati suhljad in pripravljati ogenj? Po katerem paragrafu je to dovoljeno? In če ni dovoljeno, kako se to kaznuje? In kaj bo, če bi se nekega dne čitalo v listih, da je profesor kazenskega prava drva kradel? V še hušje zadržgo je prišel gospod Metod, ko v gozdu naleti na kup lepo pripravljenih bukovih cepanic. Kako imenitno bi to gorelo! „Ali hočem? Ali nočem? Hočem in vendar ne bom, vsaj dokler je dan, ne bom.“ In najde gospod Metod človeka, ki se na paragrafe ne spozna ter mu samo mimogrede omeni, da so tam in tam drva in da je nevarno, drva tako pustiti, ker jih ponoči lahke kdo ukrade.

Sploh je bilo koristno, da se ostala družba na paragrafe ni spoznala — razen še gospoda Štefana —, ker bi ognjišče sicer nemara ostalo brez kuriva. Tako pa je tega kmalu bilo dovolj. In tudi polharji so se začeli vračati, nakar se določil nadaljnji program: Najprej v trg k večerji, nato pa v gozd, kjer se napravi ogenj. Potem začne lov.

Vredno je omeniti, da je na potu iz gozda gospod Metod zelo poudarjal

tako principielni nasprotniki klerikalizma, pa moramo javni morali na ljubo priznati, da take politične ostudnosti dosedaj v Sloveniji še nihče ni zagrešil, kot je to storil gosp. Štifar. S pomočjo ene stranke kot njen navidezno zvest pristaš pridobiti njen mandat, potem pa izdati stranko ter se prodati drugi, ne da bi odložil mandat, to je pač dejanje, ki ni skrajno mučno le za SLS, ampak tudi za NRS. O klerikalnih sedaj vé javnost, kaki elementi sestavljajo vodstvo njihove stranke, o radikalnih pa se znova potrjuje, da je njihova stranka skrajno koruptna in da se ne sramuje nobenega sredstva in nikogar, če naj ima od tega partizanski profi.

Navzile politični gradboji, ki jo je zagrešil poslanec Štifar, pa vendar na moremo prezreti težke obdolžitve proti SLS, ki jih on iznaša v svojem proglasu kot opravičilo za svoj prestop. Posl. Štifar proglašja med drugim tudi to-le:

SLS stopila je v volilni boj z velikimi gesli avtonomije in demokracije. Ko je pa z absolutno večino slovenskih mandatov stopila na parlamentarno tla Beograda, pokazala se je, da ne zna in da je nezmožna ustvarjati iz besed tudi dejanja!

Pokazala je, da zna ustvariti velika besede, samo da si ohrani doma vpliv, v Beogradu pa je mešetarila in beračila za malenkostne koristi, ki naj bi posameznim voditeljem prinesle osebne uspehe, pri tem pa je povsem pozabila na vse ono, kar boli in pri čemer trpi našo ljudstvo. Iz demagogije je glasovala proti zakonom, ki prinašajo korist narodu, le vsled tega, ker v vladi ne sede njeni ljudje. Bila je pripravljena in je še vedno pripravljena zatajiti vsa načela, ako ji srbski del našega naroda ponudi pri ministrskih stolčkih. Korist stranke ji je višji, kot korist države in ljudstva. Osebna korist voditeljev je pokopala koristi širokih plasti našega naroda!

Ta stranka, ki pravi, da ima tako visoka načela ljudskega blagostanja na svojem programu, si je poiskala v slepi strasti, da pripelje svoje voditelje do nezasluzene politične veljave pestro družbo hrvatskih radičevcev in turških spahovcev, katerim je zoprno katoličanstvo in Slovanstvo.

Vsled tega sem moral prelomiti s stranko, ki propoveduje korist in blagostanje naroda, ki pa se dejansko bori le za osebne koristi, čast in slavo par političnih voditeljev, oziroma gotove kaste političnih oportunistov.

Navzile svoji morali je, kakor se vidi, gosp. poslanec Štifar, ki je kot član klerikalnega poslanskega kluba pol leta imel priliko na lastna ušesa in na lastne oči spoznavati goljufivost klerikalne politike, zelo stvarno in utemeljeno prijel SLS na najbolj občutljivih mestih. Zato so Štifarjeve izjave strašen udarec za SLS. Razkritja in obdolžitve poslanca Štifarja njegovo vodstvo ne bo moglo vtakniti nit v miznico, niti za klobuk.

Sam slučaj je ena največjih tragikomedijskih naših političnih zgodovine, ki pa je žal tako sramotna za našo politično moralo, da imamo vsi Slovenci povoda dovolj se nad njim zamisliti.

Porenje v preteklosti

Kaj naj pripade novo se snujoči porenjski republik, če ostane zares pri življenju, se ni gotovo. Če bi obsegala vse, kar tvori doslej Porenje, to je prusko Rheinprovinc, bi bila precej obsežna in obljudna dežela, oziroma država. Zakaj pruska porenjska provinca meri — brez Saarske kotline, ki jo imajo za 15 let v upravi Francozi — 25.170 km² in šteje 6.636.000 prebivalcev. Južni del dežele je hribovit, malo rodovit in tudi manj obljuden, severni del pa je velerodovita nižina ob dolnjem Renu, na vzhodu sega že v porubrsko rudarsko-industrijsko ozemlje. Ta severni del ima ogromno množino velikih industrijskih mest. V celo-

Miloš Štibler:

Polharji

Za kranjske polharje se je že Valvazor zanimal, zatorej ni čudno, da so se našli tudi v poznejših rodovih ljudi, ki so vedeli, da igra polharstvo v narodovem življenju, osobito na Dolenjskem, precejšnjo vlogo. Ene znanja socialna, druge zabavna stran polharskega življenja. Slednji so seveda v ogromni večini, kar je naravno. Zanimanje za socialne zadeve je resna stvar, a resnosti je življenje polno na vseh koncih, medtem ko zabava ni baš tako sijajno zastopana v dolni soiz. Posebno je malo in vedno manj one pristne zabavnosti, ki je doma v prostem narodu. Pri polharjih se še najde, zato ni čudno, da je med nepolharji za polharje baš v sedanjih težkih časih mnogo zanimanja.

Vé to dobro gospod Štefan, ki v lepem dolenjskem trgu — pleme Smolarjev živi v istem kraju — prodaja narodu paragrafe in pravico. In sicer prodaja „na pečat“, vsled česar med njim in med narodom ni tiste napetosti, ki se običajno vrine med narod in med paragrafarje. Ker je gospod Štefan tudi drugače zelo dobrega srca, je razumljivo, da ima svoje čestilce i med narodom i med gospodo. Vsled tega je zopet naravno, da je v jeseni, ko se je bližala polharska sezona, za-

čel pripravljati večji poljšji lov, h kateremu je povabil nekaj pravih polharjev iz svojega okoliša in nekaj prijateljev iz Ljubljane. Sam je navdušen polhar radi zabavne strani polharstva, pa privošči zabavo tudi prijateljem.

Začetek poljšjega lova je okrog 20. septembra. Gospod Štefan je vsled tega določil soboto 22. septembra in povabil ljudi. Zbirališče popoldne ob 2. uri „pri Micki“. Prvi je na lcu mesta polhar Pavlin. Čudi se, da drugi niso točni, in izraža bojazen, da bo lov slab, ako se pasti dobro ne nastavijo. Prisotni radovedneč, ki je za večerini lov določen kot kuhar, začne vpraševati eno in drugo, a Pavlin strokovno tolmači.

Pravi polhar gre v gozd takoj po obedu in poišče dobra mesta za pasti. Ker ima navadno po 20, 30 in tudi več pasti, potrebuje precej časa, preden nastavi pasti ali škatle tako da je lahko sigurno pričakovati uspeha.

„Kje se najbolj drži polh?“ „V bukovju in v hrastovju. Toda na drevesa gre le radi hrane, stanuje pa najraje v zemeljskih luknjah. V drevesih se najde le, ako so znotraj možno strohnela in se je na dnu napravilo že mnogo zemlje, da more polh tam prezimiti.“ „Pa kako veste, kje treba past nastaviti?“ „E. polh gre iz drevesa na drevo.

da išče hrano. Treba torej poiskati mesta, kjer se po dve drevesi stikati. Veji dveh sosednjih dreves se imenujeta stični, ako se tako stikati, da polh lahko gre z enega drevesa na drugo. Na tako stečno se postavi past; polh mora priti.“

Pavlin nadalje pripravljuje o poljšjem mesu in o koži. Meso je izredno okusno. Polh živi od žita, lesnikov, orehov. Sadje izlukuja, da izvleče pečke. Sama hrana je že dokaz, da mora biti poljšje meso izvrstno. Seveda, sedaj takoj v početku lova so polhji še mršavi; ali takole v sredini oktobra in pozneje! Kdor je enkrat okusil tako pečenko, si drugega mesa sploh ne želi več.“

Pavlin pripoveduje tudi o kožah. Saj se v prvi vrsti love polhi radi kož. Letos se plačuje za kožo velikega staroga polha že po 5 dinarjev in tudi več, med tem ko se za kožo mladega polha dobi okoli tri dinarje. Dober polhar nalovi v eni noči 20—30 polhov in zasluži tako lep denar. V bližnji vasi se baje vsako noč nastavi okrog tisoč pasti, toliko se narod bavi z lovom na polhe. Isto velja od prilike za cel kočevski okraj in druge dolenjske kraje, kjer je dosti bukovine in hrastovja.

Med takimi razgovori se polharji zberejo. Tudi gospod Štefan je prišel s svojimi ljubljanskimi prijatelji. Do-

ti se peča le 24 % prebivalstva z obdelovanjem zemlje, zato pa 64 %, tedaj skoro dve tretjini, z industrijo, trgovino in prometom; gostota znaša 263, to je razven Saške največ v vsej Nemčiji. Po veri je 70 % katolikov in 29 % protestantov.

Prusi, proti katerim se v glavnem obrača mržnja porenskih separatistov, niso še dolgo gospodarji v Porenju. Do napoleonske dobe so imeli tamkaj le neznatne posesti. Velik del sedanjega Porenja je pripadalo cerkvenim deželam, in sicer se je nahajalo pod oblastjo trierskega in kölnskega nadškofa. Centralni del pa je tvoril samostojno vojvodstvo Berg, katerega prestolnica se je nahajala baš v Düsseldorfu, ki igra sedaj vodilno vlogo v separatističnem gibanju.

Temeljite spremembe je prinesla doba Napoleonova. Levemu bregu Renovega so okrog dvajset let gospodovali Francozi, — cerkvene posesti so vse sekularizirale; iz večine na desnem Renovem bregu ležečega ozemlja pa se je povečalo vojvodstvo Berg, ki se je povišalo v veliko vojvodino in ki jo

je Napoleon podaril leta 1806. svojo mu svaku generalu Muratu, poznejšemu neapelskemu kralju. Düsseldorf je ostal prestolnica povečane velike vojvodine, ki je postala povsem nezavisna država. Pozneje je pripadala Porenski zvezi, od Napoleona zavisni zvezi nemških držav, ki je imela Francijo čuvati pred Prusijo in Avstrijo.

Francoska vlada v Porenju je končala z dunajskim kongresom. Tedaj je dobila Prusija kot odškodnino za poljske province, ki jih je morala odstropiti Nemčiji, vse porensko ozemlje, ki ga je združila pozneje v provinco Porenje.

Tudi že popreje v zgodovini so se nahajali Porenji čisto v ozkih stikih s Francozjo. Po svojih značajih, prirodni zemlje, po običajih in tradiciji se precej razlikujejo od Prusov, slično kot Alzačani, dasi seveda simpatije do Francozov daleko niso tako krepke kot pri slednjih. Politične stranke v Porenju so se doslej izjavljale zoper separatizem, česar nikakor ne smemo prezreti.

pa deli proti koncu lase iz scrimage pred vrati. Lask se je čisto odrezal; slabša stran mu je napadalna vrsta, ki nima še skupnosti. Igra je bila fair. S to zmago si je Primorje še bolj uvrstilo prvenstvo II. razreda, čigar odločitev pade šele spomlad. Lask je pokazal v tej tekmi viden napredek.

Dopoldne sta se vršili prvenstveni tekmi rezerv, ki sta končali nastopno:

Lask rez. : Primorje rez. 3 : 0. Rezerva Primorja ni nastopila in izgubila tekmo.

Ilirija rez. : Hermes rez. 5 : 1 (0 : 1).

Zagreb: Hajduk : Gradjanski 1 : 1 (1 : 0). Prvenstvene: Penkala : Slavija 1 : 1, Sava : Zagreb 1 : 1, Grafika : Sokol 1 : 1, Croatia : Oltmija 2 : 1.

Popravek: Naše nedeljsko poročilo o tekmi Hajduk : Concordia je v toliko popraviti, da je zmagal Hajduk z 2 : 0 (0 : 0). V drugi minuti je Pažur zabil avtogol, a v 31. minuti Kurir po svobodnem strelu drugi gol. V drugem polčasu igra ni bila fair in je moral sodnik izključiti Rodina (Hajduk) in Pažurja I. (Concordia).

Beograd: Untrea : BSK. 2 : 1. Beograd : Novi Sad 3 : 3.

Sarajevo: Sašk : Hašk 7 : 2 (2 : 2). Hašk brez vlnika in Zinaje. Dva avtogola.

Subotica: Sportklub : Sand 3 : 0.

Praga: Tepitzer F. C. : Sparta 2 : 2. Sparta z mnogimi rezervami. Slavija : DFC. 2 : 0 (1 : 0).

Bratislava: Admira (Duna) : S. K. Bratislava 3 : 3.

Dunaj: Z ozirom na volitve v Avstriji so se vršile prvenstvene tekme na Dunaju že v soboto. Vienna je sedaj z 9 točkami pred Rapidom na prvem mestu. Sportklub in Simmering sledita z 8 točkami, nato pridejo Amateuri in Hakoah. Izšli so: Hakoah : Rapid 2 : 2 (1 : 1), Vienna : Slovan 4 : 0 (1), Heriha : Wacker 2 : 1, Admira : Simmering 1 : 1, Sportklub : WAF. 4 : 1. Prijateljska: Rudolfshügel : Floridsdorfer A. 5 : 0.

Rugby na Dunaju. V nedeljo se je vršila prva rugby-tekma med moštvom Heidelberga in dunajskim Amateurom. Zmagali so gostje z 28 : 17 (17 : 0). Igra, pri kateri so bili gostje taktično nadmočni, je bila zelo fair.

Sportni vestnik

Jugoslov. zimsko-sportni Savez

V nedeljo so se vršila v Ljubljani ob številni udeležbi klubov iz Ljubljane, Celja in Zagreba glavna skupščina Jugoslovskega zimsko-sportnega Saveza, ki jo je vodil predsednik univerzitetni profesor dr. Jesenko. Iz poročil posameznih funkcionarjev povzamemo, da je Savez lani vršil obširno in važno delo. Izvedel je verifikacijo članstva, izdelal ključavnice istih iz naših zimsko-sportnih postojank ter izdelal točne programe. Izvedba teh programov pa žalibog vsled neugodnega vremena ni bila mogoča v polni meri. Da se omogoči lažje posejanje zimsko-sportnih postojank, je Savez izposloval polovično vožnjo za 20 izletnikov. Nadalje je preskrbel ceneno dobavo sportne opreme, predvsem smučskih dresov ter uvedel po vzgledu norveškega enoten jugoslovanski smučski dres. Omeniti moramo, da je Savez najel plansko kočjo na Veliki Planini ter jo sam oskrboval in s tem omogočil našim smučarjem kar najdaljšo izvrševanje tega sporta. Koča je bila vso zimsko stalno obiskana.

Februarja meseca se je vršila v Pragi mednarodni smučarski kongres. Z ozirom na to, se je Savez prijavil mednarodni smučski komisiji v Kristianiji ter se udeležil kongresa. Z ministrstvom vojne in mornarice je stopil v stik, da bi se uvedli smučski tečaj v naši vojski. Ministrstvo je odredilo popis smučskega in turističnega materiala ter odredilo, da se postavi glavno skladišče vojske za ta material pri Dravski diviziji. Žalibog je vreme onemogočilo, da bi se vršili ti tečaji. Namero pridobiti Švicarje za izobrazbo smučskih čet v naši vojski, je ministrstvo opustilo ter bo poverilo to nalogo domačim smučarjem. V sled slabega vremena se tudi pripravljali tečaj v Bohinju za sportnike ni mogel izvesti. Savezni tehnični odseki, smučski, sankski in drsalni, so izdelali tekmovalna določila. V san kaškem sportu smo imeli v državi tri tekme, med temi, prvenstveno, v sankškem in drsalnem pa po eno. Savez šteje 17 klubov ter ima 227 verificiranih tekmovalcev. V stalni zvezi je bil s smučsko komisijo v Kristianiji, Olimpijskim odborom v Parizu, Svazu Češkoslovenskih Lyžaru ter s sportnimi klubi v državi. Podsaveza se nahajata v Zagrebu in Beogradu. Blagajna izkazuje 12.900,60 Din godhodkov in 12.560 izdatkov. Za sedež Saveza se je zopet določila Ljubljana. Nekateri paragrafi pravil so se izpremenili.

V novi upravni odbor so bili soglasno izvoljeni: Predsednik dr. Hubert Souvan,

podpredsednik Joso Gorec, I. tajnik ravatelj inž. Bartl, II. tajnik Boris Kandra, blagajnik Stane Pelan, odborniki univerz. prof. dr. Jesenko, prof. Janko Ravnik, dr. Leo Vučina, Stane Tominec, Dušan Zinaja, dr. Lipovšček, dr. Stevo Urmansky in dr. Ciril Žilek. Nadalje so bili izvoljeni, kot načelnik smučskega odseka Rud. Badijura, sankškega inž. Menglinger in drsalnega Evgen Betteto. Lanskoletnemu predsedniku dr. Jesenki je skupščina izrekla zahvalo za njegovo uspešno delovanje, dr. Žilku pa se je poslal brzopjavni pozdrav.

Na skupščini se je končno razpravljalo, da se pridobijo za savez zadostni dohodki, dalje o vprašanju izprašanih sodnikov, o udeležbi naših zimskosportnikov na olimpijadi v Chamonixu ter o bodočem delovanju. Novi odbor nudi vsakakor popolno jamstvo, da bo Savez mogel izvesti tudi v prihodnji sezoni obširno in uspešno delo.

Zadnje nogometne tekme

Ljubljana: Ilirija : Hermes 2 : 0 (1 : 0). Poslednja jesenska prvenstvena tekma I. razreda med Ilirijo in Hermesom je končala z zasluženim zmago Ilirije. Moštvi sta nastopili skoraj kompletni (Ilirija z dvema rezervama) in nudili zelo živahno in zanimivo igro. Dočim je Ilirija vrgla vse svoje sile proti голу, je ostal Hermes malone vsi igro v izraziti defenzivi. Napadalna vrsta Ilirije je izvedla mnogo potez na gol, vendar pa je odhajala mrlično in nesigurno, vsled česar je Hermesova obramba čistila zelo uspešno. Tudi leva stran se v drugi polovici ni dovolj izkoristila. Krilci in obrambniki so zadovoljili, vendar pa se prvi vsled podnih prodorov Hermesovih napadcev preveč zaostajali. Vratarju ni bilo vroče. Časten izid Hermesu so priborili krilci in obramba. Napadalna vrsta s podnimi prodori ni imela uspeha; v ostalem je prehajala čisto na lastno polovico igrišča in zanemarjala svojo nalogo v napadu. Vratar je razred zase, ki bi bil dika vsakemu moštvu. V moštvu je nekaj moči, ki so pokazale dobro tehniko in žilavo vztrajnost, vendar pa kot celota še niso vigrani.

Sodnik g. Hanuš ni bil na višku. Glede «foulov» je dal nekaj «neverjetnih» odlokov. Gola sta bila regularna, čeprav je par sekund pred drugim prezrl sodnik Učakovo roko. — Gledalcev malo.

Kot predtekma se je vršila prvenstvena tekma II. razreda med Primorjem in Laskom, ki je končala z 1 : 0 (0 : 0) za prvega. Primorje, ki je bilo skoraj vso igro v vidni premoči, je pred golom stalno odpovedalo. Zmagosni gol je

Iz življenja in sveta

Zdrava pamet v boju z dogmo

Srednji vek se je predvsem pečal z vprašanjem, ali je zemlja okrogla in ali je nje za «spodnji del» oblučen. Dolgo, do začetka nove dobe se je držal nazor, da je zemlja ravna, da sloni obzorje na nji, podprto na stebre in da je nad njo nebo — torej da obstoja ves svet nekako iz dveh nadstropij.

Danes si niti predstavljati ne moremo, na kake zapreke in težkoče so svojčas naleleti vsi poskusi za znanstvena potovanja. Kaj je samo Kolumb pretrpel, ki je odkril leta 1492. Ameriko. Učeni teologi univerze v Salamanci so mu iz Mojzesa in svetih očetov dokazovali, da je namen priti v Indijo preko Atlantskega oceana nesmisel in bogokletstvo. Malo je Kolumbu pomagalo, da jim je ravnotako iz sv. pisma dokazoval verjetnost svojega načrta; kajti v Ezrovi apokalipsi je pisano, da pokriva voda le sedmi del zemlje.

Prve pomorske ekspedicije so bile izvršene z veliko nesigurnostjo. Ko se je leta 1521. Magelhaens spustil po morju okoli sveta, so se negovi mornarji bali, da pridejo, če ni zemlja okrogla, naenkrat na kraj zemlje in padejo — naravnost v pekel. Vse to se je izpremenilo, ko se je razširilo prepričanje, da je zemlja okrogla, ker so se oni, ki so odpluli proti zapadu, vrnili iz vzhoda. Kolumbovo odkritje Amerike in Magelhaensova plovidba okoli zemlje sta človeški nazor popolnoma spremenila. Nadaljnje važno vprašanje je bilo, kako je stališče zemlje v vesoljstvu? Doležljni nazor je neomajano in trdno glasil, da je le en svet, obdan od neba stalnic, v čegar sredi stoji mirno zemlja. Vse zvezde se gibljejo kot nebeske lučice s solncem vred okoli zemlje.

Prvi glasnik novega nazora so stališče zemlje v vesoljstvu je bil veliki umetnik Leonardo da Vinci (roj. 1452., umrl 1519.), ki je zemeljsko oblo proglasil za zvezdo, zanikal, da bi stala v sredini vesolja in učil, da je gibanje izvor vsega življenja. Za njim je Kopernik učil, da se suče zemlja okoli svoje osi in da kroži z ostalimi planeti okoli sonca, ki je nepremično in ki pravzaprav tvori sredino vesolja. Ta dva stavka sta popolnoma prevrgla dotlejšnji pogled na svet.

Kopernik je že v starosti 33 let (leta 1506.) napisal svoje bistveno novo razlago vesolja in gibanja nebeskih teles, a se je bal ter je svoje spoznanje skrival v predalih svoje mise. Kopernik sam piše: «Ne devet, ampak štirikrat deset let sem hranil rokopis pri sebi, dokler

me niso znameniti učenjaki napotili in primorali, da nisem več iz boječnosti odlašal z natiskom». Na smrtno posteljo so mu prinesli prvi iztisek tiskanega dela — ko se že ni več zavedal.

Kopernik je svoje delo posvetil papežu Pavlu III. Njegovemu spisu je napisal predgovor pridigar Olander v Nürnbergu, ki med drugim pravi: «Novi nazori so pač težko kdaj tako dobri kot stari in nihče ne sme pričakovati, da bo astronomija lahko učila nekaj zanesljivega». Vidi se, da teologija skrajno vsebinski Kopernikovega spisa ni zrla ničesar «zapeljivega», ničesar, kar bi se ne strinjalo s členi vere. Šele, ko je Giordano Bruno (roj. 1548. † 1600.) opozoril na nujne posledice vsega nazora, na to, da neha zemlja biti sredina sveta in človek sredina stvarstva, da je svet neskončen v prostoru in času, da je naš solni sestav le eden izmed mnogih drugih itd., šele tedaj se je začela umevati nevarnost, ki je grozila dotlejšemu pogledu na svet in človeško življenje, opretemu na Aristotela in cerkveno dogmatiko.

Šele koncem 16. stoletja nastaja v cerkvenih krogih sistematičen in zaveden odpor. Giordano Bruno je bil proglašen za krivoverca. Sedem let so ga mučili v ječi in ko ni hotel preklicati svojega nauka, je bil oddan «posvetnim sodnikom» z nasvetom, «naj ravnajo z njim milosrdno in brez preliivanja krvi», kar je v jeziku Vatikana takrat pomenilo, da se naj zažge. Samozavestno je obsojenec rekel svojim sodnikom: «Vi, ki me obsojate na smrt, se bojite bolj ko jaz, ki grem v smrt». Njegove besede so imele preokoli pomen. Brunoovo telo je bilo sežgano dne 17. februarja 1600. na Campo di Fiori v Rimu in pepel vržen v reko Tiberu.

Nastal je poslednji, odločilni boj obeh svetovnih nazorov. Duhovenstvo se je šele sedaj zavedlo posledice novega nauka in je začelo proti njemu agresivno in strastno nastopati. Leta 1616. — torej šele 73 let potem, ko je izšel — pride Kopernikov spis na index librorum prohibitorum na podlagi mnenja, ki se je glasilo: «Trditve, da stoji solnce mirno v sredi sveta, je nesmiselno, filozofsko varava in naravnost krivoverška, ker je v očitnem nasprotju s svetlim pismom. Trditve, da zemlja ni v sredi sveta, da ni nepremična, ampak da se vsak dan vrti, je nesmiselna, filozofsko zmotna ali vsaj kriva domneva.

Šele sedaj postaja cerkev pozorna na nevarnost, ki grozi njenemu nauku in svetovnemu nazoru. Med tem je pa Galileo Galilei (roj. 1564. † 1642.) goreče in neumorno nadaljeval svoja raziskovanja. Po iznajdbi daljnogleda (1608.) je lahko dokazal to, kar je Kopernik sam trdil. Galilei je odkril važna dejstva, o katerih se je lahko v daljnogledu vsak na lastne oči prepričal. To je vzbudilo seveda strah in prepredenost v krogih zastopnikov dogmatičnega nauka. Smatralo se je za greh pogledati skozi daljnogled! Tak arpat, ki daje dokaze proti cerkveni «Filozofiji», so imeli za vražje delo. Po cerkvah se je začelo pridigati proti Kopernikovemu nauku. Galilei je skušal dokazati, da njegova odkritja niso v nasprotju s svetlim pismom. Pa mu nič ni pomagalo. Dne 19. aprila 1611. je poprosil kardinal Bellarmini rimski kolegi za mnenje o značaju novih astronomskih odkritij Galileja. In dasi ravno so bili vsi poskusi dokazati nepravilnost Galilejevih dokazov zaman, pa nazadnje leta 1616. zbrani očetje sv. oficija rekli o njem, da je «v filozofiji vreden pokaranja, v veri pa bloden». Kakor že omenjeno, je lsteza leta prišel Kopernikov spis na indeks. Galilei je bil sprejet od papeža Urbana VIII., priznavala se je njegova slava, ki «baje nagoljnje zemljo», tudi njegove znanstvene zasluge in pobožno življenje, zajedno pa se mu je prigovarjalo, naj tega krivoverškega nauka ne brani in ne širi. Galilei je delal dalje in šele l. 1632. izdal spis «Dialogi», v katerih se v štrlečnem pogovoru razlagata oba najvažnejša svetovna stavanja, ptolomejski in Kopernikov, ne da bi se o njih odločalo. Knjiga je bila takoj zabranjena in Galilei poklican v Rim pred sv. inkvizicijo. Dne 22. junija 1633. je bil obsojen, da mora kleče s prisego preklicati nauk,

da se zemlja giblje, ki so ga sedaj takorekoč že končno javno proglasili za krivoverškega. Moral je priznati, da je nepravilen nauk, da je solnce nagiba sredina sveta in da zemlja nasprotno ni v sredi in se giblje, moral je dalje prisesti, da ne bo v bodoče ne z besedo, ne s pismom izrekel ničesar, iz česar bi se dal ta nauk izvajati, da pa bo sv. inkviziciji povedal, če pozna kakega krivoverca, ali koga, ki bi bil osumljen kot krivoverec. Galilei si je s krivo prisego ohranil življenje in možnost daljnega delanja. Dasi je oslepel in živel pod vednim nadzorom sv. inkvizicije, vendar je bil do svoje smrti leta 1642. duševno in delaven. Svojega notranjega prepričanja ni izpremenil in tudi zemlja pred svojo inkvizicijo ni hotela ustaviti svojega teka. Gibala se je kljub odporu kardinalov dalje in tudi misli srednjeveškega človeštva se niso dale uplašiti. V spisi, v katerih se je učilo, da se zemlja giblje, so prišli tja do leta 1757. brez milosti na indeks. Šele papež Benedikt XIV. ni sprejel prepovedi tega nauka v indeks in nazadnje je l. 1822. (torej šele pred 100 leti!) sv. inkvizicija v Rimu dovolila tiskati tudi take knjige, v katerih se učil, da se zemlja suče okoli sonca in okoli svoje osi.

Dvojčka v moškem trebuhu

Velika beogradska senzacija.

Te dni je ime Beograd dosti senzacija. Zastrupljenje švicarskega trgovca Isselija in aretacija njegovega morilca francoskega generalštabnega kapetana Carllera še razburja vso javnost, pa je počila druga bomba: Beograd ima možaka z dvojčki v trebuhu!

V državno bolnico je prišel pred par dnevi 22letni kmet Života Ranković in se je pritoževal na bolečine, ki prihajajo od velike grbe na levi strani trebuha, ki mu raste že 19 let. Zdravniki so začudeno gledali in preiskovali bolnika šest dni, končno so pa sklenili, da ga morajo operirati, ako hočejo zvedeti kaj mu pravzaprav manjka. Kmet se je operacije zelo bal, ali nazadnje je vendarle privolil v njo, ker so bile bolečine prehude. V soboto se je na kliniki prof. Kostića vršila operacija, ki je iznenadila vsa ugrbanja zdravnikov.

Ko so operaterji odprli bolniku na kraju bule trebuh, se je pokazal pred njimi velik izrastek, ki je bil zavrt v nekako kožo, iz česar so zdravniki takoj spoznali, da imajo pred seboj čisto nenavadno bolezen. Pri nadaljnjem poteku operacije se je videlo, da leži izrastek samo v trebušni votlini ter da je priraščen na trebušno steno ter na prepono, k njemu so vodile krepke žile, ki jih je bilo treba povezovati; ako se je hotelo bolnika obvarovati izkrvavljenja. Šele po dvurnem naporu se je posrečilo prof. Kostiću iz trebuha odstraniti veliki kepo, ki je izgledala kakor dve zraščeni polni vreči. Ko so vrhno kožo prerezali, je pricurljala iz vreče najpreje grda gošča, a za njo pa se je pokazal velik čop las, v katerem so našli dva mala, degenerirana zaplodka dveh otrok. Na njih je mogoče prav dobro razpoznati poedine dele telesa. Večji zaplodek je dolg 25 cm, drugi je polovico manjši. Na večjem se pozna doljni del glave z dvema zoboma v njej, vrat, truplo, leva roka s šest prsti, na katerih so šilasti nohti, desna noga in zelo razviti možki spol. Na drugem zaplodu so tudi še zaprte oči. Oba ta dva spacka, ki sta imela nekaj nalogo, da se razvilita v človeka, sta sedaj deloma čisto trda kakor sama kora. Ta dva tudi nista povzročila bolniku bolečin, pač pa je rastle v kepi tekočina okoli njiju. Čim bolj je ta rastle, temvečji je bil pritisk na čreva, na želodec, srce in druge organe, zato pa tudi vedno večje bolečine.

Zdravniki razlagajo dogodek tako, da sta zarodka rodna brata moža, kateremu sta bila odstranjena iz trebuha. Ko je bil on splošč, so bili istočasno spočet dvojčki. Bredvomno je bil njegov zarodek tako krepak, da je druga dva bratska zarodka nadvladal ter jih na čudovit način še v maternem telesu požrl. Šele po 22. letih jih je sedaj potom operacije odstranil.

To ni edini in prvi slučaj. Medicinske in podobne slučaje pozna pod imenom «foetus in focto». Izjemen je beogradski slučaj samo v toliko, da sta se oba dvojčka v tretjem bratu tako močno razvila da sta dobila res izjemno velikost.

Beograščani naravnost oblegajo državno bolnico in hočejo zvedeti vse posamezne slučaje. Posebno bi radi videli možškega, ki je «rodil» dvojčka, ali ta je po operaciji tako slab, da se mu mora privoščiti vsaj za nekaj dni popolni mir. Zdravniki morajo pred vrtni razlagati zanimiv slučaj, ali ljudstvo kima z glavami in ne veruje popolnoma, temveč pravi, da jih zdravnik vlečejo za nos. Seveda, stvar ni vsakdanja in razumeti jo tudi ni tako lahko.

Tajna beogradskega hotela

Razrešitev uganke.

Nenadna smrt švicarskega trgovca Isselija, ki je bil ranjen v Palace-hotelu na tako misteriozen način z revolverjem, je vse, posebno pa zdravnike, nad vse iznenadila. To smo že zadnjič poročali. Rana od revolverskega strelja ni bila smrtno nevarna, od nje bi bil Iselli lahko okreval.

Vzrok smrti je torej tišal drugje in zato je bila odredjena sodnijska obdukcija, katero je izvršil voditelj prosekture dr. Mi-

novrnost dela finančnega ministra. Povni takseni zakon to dokazuje. Ko bi se finančni minister dovoljno zanimal za vse panoge narodovega gospodarskega življenja, bi moral vedeti tudi za lov na polhe. In če bi za te polhe vedel, bi nedvomno predvidel v taksem zakonu, da se mora vsakemu polhu prilepiti na rep taklena marka od najmanj deset dinara.

Bilo je že okoli poludsetih zvečer, ko se večja družba napoti iz trga proti gozdu. Težko je optrana z nahrbtniki, kakor da ima pred seboj večdnevno turo. Dasi je večer zelo toplel, vendarle ima vsakdo s seboj tudi toplejšo suknjo, ki bo prav dobrodošla ako se neč ohladi.

«Tako bom vendar enkrat videl polha,» pravi orožnik, «Zadnjič sem šel mimo Vozličeve hiše. Pogledam v vežo in kaj vidim? Vozlič je podgane odiral! Kar zagnusilo se mi je. Pa se mi je tudi zasmilil, ker sem mislil, da je vsled pomanjkanja boljšega prisiljen jesti podgane.»

«Pa ga nisi vprašal?»
«Sem, in mi reče, da to ni podgana, ampak polh. Kar sram me je bilo, da še polha ne poznam. Danes si ga hočem dobro ogledati, da se ne bom več zmotil.»

«Kar na rep mu poglej,» pravi stric Nande, «pa se ne boste zmotili. Polh ima kosmat, a podgana tenak in gladek rep. Po repu se najbolje razločita.»

«Vozlič je polha odiral?» se oglasi gospod Tone. «Tako polh ni dober. Kdor hoče imeti dobro poljšo pečenko, naj polha prime za rep in ga parkrat vtakne v vročo vodo, na kar dlaka gladko odpade in ostane lepa bela koža.»

«Čemu bo koža?» vpraša orožnik.
«Peče se s kožo vred,» pojasnjuje gospod Tone, «in je potem tak, da je ni boljše pečenke. A speči se mora močno, da hrusta med zobmi in da se more pojediti s koščicami vred.»

Kar sline so se nabirale poslušalcem v ustih, tako prepričevalno je znal gospod Tone pripovedovati o pečenem polhu. Med takimi in sličnimi pogovori pride družba do gozda. Prelepa mesečna noč je bila. Vsako drevje se vidi v redkem gozdu, kakor o belem dnevu, samo da je mir, nočna tišina. Slišijo se le koraki in govornje polharske družbe, a iz gozda samega se od časa do časa oglasi kaka nočna ptica ali kak drugi gozdni prebivalec.

Prostor za ogenj je izbrana na livadi v globokem že gostejšem gozdu. Dvajset rok se začne gibati in grmala je koj gotova. Polharji posejajo krog ognja. Livadica je jedva toliko, da še vsak najde prostora v travi. Ke je nekaj pozneje gospod Stefan pripeljal svoje ljubljanske prijateljce, je bilo cele družbe sedemnajst duš, a nekateri so morali poleči že pod drevesi.

E, seveda se je tako videlo, in sta v družbi dva vrsti ljudi: Vrsta pravih

polharjev, ki opravljajo svoj polharski posel noč za nočjo, in vrsta nedeljskih polharjev, ki se za lov na polho navdušujejo samo radi nekega romantičnega razpoloženja in se oseboto za originalne med starimi, pravimi polharji bolj zanimajo, kakor za vse drugo.

Pravi polhar tudi z radovednostjo ogleduje svojega redkega gosposkega druga, toda glavno misli vendarle na to, kje in kako bi nalovil čim največ in čim lepših polhov, ter že vnaprej računa, koliko bi se dalo dobiti za kožo. Meso ga niti toliko ne zanima, dasiravno ga voli in mu je kot hrana dobrodošlo, ker se ob njem prihrani drugi živeč. Gosposki polhar pa se že iz radovednosti najpreje zanima za poljšje meso, za kožo pa samo računa, koliko bi jih trebalo kupiti, da se podložijo zimska suknja in koliko oni to stalo.

Baš vsled pristnosti gosposkih polharjev se družba v začetku drži mirneje. Niso še vajeni drug na drugega. Toda kmalu beseda najde besedo. Prva hvala gre seveda lepemu vremenu in topli jesenski noči, kakor jih imajo polharji navadno baje malo. Nato pride razgovor na lov sam in se oseboto gosposki polharji zanimajo, koliko polhov se bo dobilo.

«Če bergmandele pride in ga nžalimo, potem ne dobimo nič!» pravi stari polhar kaplan iz Zazida.

«Kakšen bergmandele?» začudeno vpraša gosposki polhar.

(Konec prihodnjič.)

lovanovič v navzočnosti več zdravnikov preiskovalnega sodnika ter pol. odpo-
lancev.

Obdukcija Isellijevega telesa, ki je traja-
la tri ure, je dala naslednje rezultate:
Jean Iselli je imel na glavi rano, prizda-
dejano z ognjenim orožjem. Projektil je
vstopil od zadnje strani, med ušesom in
vratnikom in izšel skozi desno ušednico.
Bel je skozi masiv zgornjega dela glave
pod očmi, ali ni prodiral v lobanjo. Sree
je popolnoma degenerirano, kot strobne-
je. Na njem se vidi mnogi manjši izlivi
kvi. Jetra so povečana, otekla, zelo de-
generirana (pretvorjena v mast), ledvice
so popolnoma degenerirane.

Na podlagi vsega tega so zdravniki iz-
rekli sodbo, da je Iselli umrl na strupu,
ki mu ga je nekdo dalje časa dajal za-
živati v manjših količinah. Na ta način
ga strup ni takoj usmrtil, temveč mu je
polagoma troval in uničil posamezne važ-
ne dele telesa. Iselli je moral naglo umre-
ti, ker mu je prenehalo funkcionirati na
opisani način oslabele srce.

Posamezne dele Isellijevega telesa so
tročili državnemu kemičnemu laboratorij-
ju, da konstatira, kakšen strup je bil, ki
je trgovec uničil.

Takoj po obdukciji je preiskovalni sod-
nik odredil aretacijo kapetana Carlierja,
ki še vedno odločno taji dejanje ter ga je
dal prevesti v zapore sodišča.

Carlier je svojega prijatelja sistematič-
no zastripel, in sicer najbrž z arze-
nikom.

Zadnjih osem dni je bil neprestano pri-
jem, sam ga je hranil in nikogar ni pu-
šal v sobo, tako, da so smeli hotelski
uslužbenci, ki so prinašali hrano, samo
pri polodprtih vratih podati hrano, in si-
ter v roke Carlierju Ker je strup deloval
prepočasno in je Iselli navzile bolezni
hotel odpotovati, je porabil Carlier revol-
ver in fantastično povest o napadu neke-
ga človeka skozi okno in njegovem begu
tudi skozi okno. Hotel je prijatelja ustrelil,
kar se mu ni posrečilo. Medtem pa je
strup dosegel svoj učinek.

Zagonečno je še, kam je Carlier skril
revolver, ki ga dosedaj še niso mogli
najti.

Tudi motivi morila so pojasnjeni.
Carlier je imel ljubavno razmerje z Isel-
ljevo ženo. Ta je solastnica velikega
Isellijevega bogastva in dediš po svojem
možu. Povrh pa je tuberkulozna. Carlier
je očitno nameraval ženo, odnosno
vdovo svojega umorjenega prijatelja po-
ročiti ter po njeni smrti postati dediš
vsega premoženja. Svoje ljubavne zveze
še vedno taji, toda pri njem so našli fo-
tografije Isellijeve žene in njega — v ne-
gizju.

Pod težo zbranih dokazov bo Carlier
moral končno le priznati zločin.

Iz Beograda nam brzojavljajo 22. ok-
tobra:
Kapitan Carlier še vedno taji. Preiska-
va je dogmala nove zanimive podrobnosti.
V neki beograjski lekarni je v dneh
od 8. oktobra naprej opetovano kupoval
eleganten tujec, ki je govoril rusko na
francoski recept calium ferrocyanatum.
Sumi se da je Carlier, ki govori ruski, s
pomočjo solne kisline pripravljaj iz tega
sredstva cianovodik, ki je hud strup. Ker
je Carlier sam tudi ranjen, je sinoči ostal
v kirurškem oddelku drž. bolnice, kjer
ga trajno čuvata po 2 detektiva.

Tatica v pasti

Ze pred letom dni je postala beograjska
policija pozorna na rusko damo Valen-
tino Dobrosmislovo, ki se je predstavila
vedno za soprogo ruskega polkovnika
Dobrosmislova. Rusinja je zahajala
vedno brez svojega moža v odlične beo-
grajske kroge, pa tudi med inozemskimi
diplomati je imela najboljše prijatelje.
Sej policije je čisto dobil ustmene ovad-
be o malih prevarah in tatvinah, katere
je izvršila Dobrosmislova na raznih me-
stih. Toda ker morajo diplomati čuvati
ugled države, katero zastopajo v Beo-
gradu, so prosili policijskega ravnatelja
naj zaenkrat še ne podvzame nobenih ko-
rakov proti tej dami. Ničče ni tudi vlo-
žil tožbe proti nji, ker ovadbe ni bilo, po-
licija ni mogla storiti drugega, nego da
je gospo marljivo zasledovala in gleda-
la, kod se giblje in kaj počenja. To je
bilo seveda težko. Mnogi niso mogli ver-
jeti, da lepa žena prazni portfelje pono-
či in so zavračali policijske agente, ki
so prihajali s svarili o prevadnosti.
Toda policija je vseeno skrbno nadzi-
rala damo. Vedela je, da ni polkovnikova
žena, pač pa žena bivšega ruskega po-
ročnika in da je od vseh njenih izjav
resnično le ime njenega moža, ki je stano-
val v Zemunu. Policija pa je bila prid-
na na delu v prepričanju, da bo mogoče
ženo izslediti pri takem dejanju, ki bi
dalo morda povod za aretacijo. Toda
gospa je bila preveč premetena, da bi
mogla storiti tako kočljivo napako.

Ce ne bi prišlo te dni do malega ne-
sporazuma med modno trgovino gospe
Ruže Koen, gospe Dobrosmislovo in že-
no nekega njenega prijatelja, naša da-
ma ne bi prebila noči v prostorih polici-
je, ampak v kaki sijajni dvorani naše
prestoľice.
Nedavno je namreč gospa Dobrosmi-
slova prišla v modno trgovino Koen in
zahtevala, da ji razkažejo večerne toa-
lete. Izjavila je, da potrebuje kar najmo-
dernejšo obleko, ker je povabljen k in-
timni soareji — na dvor. Ko je pregled-
ala nekaj toalet in vprašala po ceni, je
izbrala najdragocenejšo s pristavkom,
da je treba izvršiti nekaj popravil, ki
morajo biti do večera gotove. Navedla
je ime uglednega gospoda in nlezov na-

slov, kamor naj se pošlje račun. Zvečer
je uslužbenka modne trgovine prinesla
naročeno toaleta. Mesto denarja je do-
bila naročilo, naj se oglasi naslednjega
dne. Ko se je drugi dan vrnila, je našla
doma ne samo imenovanega gospoda
ampak tudi njegovo ženo. Razume se, da
sta se gospod, še bolj pa njegova žena
začudila, za kakšno toaleta gre; in po-
vsem naravno sta izjavila, da ne plačata
računa. Gospa Koen je takoj zasutila,
da gre za grdo prevaro in je zadevo
ovadila policiji. Opisala je natančno gos-
po, ki je kupila obleko in policija je
prišla na svoj račun ter aretirala g. Do-
brosmislovo. Tako se je končala zgodba
prijateljice diplomatov, gospe Dobrosmi-
slove, tatice in goljufice zvitih in pre-
metenih glav.

× So li Nemci izumitelji knjigotiskarstva? Avtor te ideje nisem jaz, ampak prof. Andreas Krauland iz Kočevja, ki jo je izražal, ko sem mu pokazal uspehe svojih rimskih izkopanin. Tudi moje tozadevne najdbe niso bistveno nove, vendar našel sem pod zemljo za to zadevo tako lepo zbirko, da enake nikjer v literaturi nisem opazil. V savinjski dolini sem izkopal v notranjosti več kot 100 m dolgega vojaškega rimskega poslopja na 200 opakah oddaljeno 32 različnih lesenih rimskih klišejev, ki odgovarjajo popolnoma lesenim tablam, s katerimi je začel Guttenberg svoje knjigotiskarstvo. Ze stari Rimljani so izrezavali na lesene table v

več vrstah tiskarsko pisavo v negativnih črkah, ki so jih natiskali na opeko. Knji-
gotiskarstvo ne kaže nobenih znakov iz-
uma, ampak samo začetek nove uporabe
že znanega izuma. Guttenberg je samo
našel novo polje za uporabo rimskega iz-
uma. Če bi Guttenberg danes predložil
patentnih uradom svoj izum, jaz pa kot
ugovor svoje izkopaninske poročilo, bi
Guttenberg povsod popolnoma pogorel,
posebno pa v Nemčiji, ki mu bi odbila
prijava brez nadaljnih debat. Na svoje ti-
skarstvo ne bi mogel dobiti patenta, na
knjige pa seveda tudi ne, ker so bile
knjige v isti obliki in uporabnosti že pred
Guttenbergom znane. Kulturni pomen na-
tiska knjig pa ne bi igral pri patentiranju
nikjer nobene vloge. Dr. Fran Longer.

× 100. obletnica smrti ekonoma Ricarda. Letos je preteklo sto let, odkar je
umrl angleški nacionalni ekonom David
Ricardo. Rodil se je leta 1772. v židovski
rodbini, ki se je iz Portugalske preselila
v Holandijo in od tam v Anglijo. Ko je
Ricardo dosegel 20. leto, je prestopil h
katoliški veri, zapustil roditelje ter pričel
samostojno delati. Kmalu je postal eden
prvih angleških bankirjev. Ko si je na-
gradil primerno premoženje, se je po-
polnoma posvetil gospodarskemu študiju.
Napisal je celo vrsto odličnih del, ter po-
stal najizrazitejši zastopnik angleške šole
svobodne trgovine. Njegovo ime še sedaj
nosi stolica za politično ekonomijo na
londonski univerzi.

Naši dopisi

TRŽIČ. Tukajšnji radikali so zelo pre-
brisane glave. To je dokazal njihov se-
stanek v petek zvečer, na katerem so
izpravljali, na katero stran naj se nag-
nejo. Sklenjeno je bilo, da pozdravljajo
kongres radikalne stranke v Ljubljani, ki
pa ga je vlada prepovedala, vendar pa
se bodo ravnali po onih, ki jim bodo
več dali, ker so se že naveličali praznih
žepov.

IZ TRŽIČA. Pevski zbor Glasbene
Matice iz Ljubljane, na čelu s našim pri-
znanim mojstrom Matejem Hubadom, nas
je počastil v nedeljo dne 14. oktobra s
svojem obiskom. V dvorani Sokolskega
doma je priredil krasno uspel koncert.
Širom domovine proslavljeni zbor je s
iskrenimi besedami pozdravil župan Lon-
čar. Tržičani so znali ceniti obisk in so
do zadnjega kotička napolnili prostorno
dvorano ter so za bravurno izvajanje na-
še lepe slovenske, srbske in hrvatske
pesmi mojstra Hubada in zbor zahvalje-
vali z navdušenim ploskanjem in klic.
Mojstru Hubadu je bil poklonjen lep lo-
vorost venec, enakega je dobil pevski
zbor. Ravnatelj mešč. šole Lajovic je
pri tem s toplimi besedami proslavil
pevski zbor in pevovodjo Hubada. Vi-
soko cenimo obisk od kralja odlikova-
nega mojstra in zbora, ki nam je dal
užitek slišati lepoto naših pesmi, za kar
ga iskreno zahvaljujemo.

GROSUPLJE. Gasilno društvo je pri-
redilo v nedeljo popoldne Jurčič-Cesni-
kovo dramo «Domen», ki je krasno uspe-
la, za kar gre glavna zasluga nadučitel-
ju Gustavu Ferjanu, ki je tudi poslal
novo kmetško sobo. Naš oder se kosa
lahko sedaj z večino podeželskih odrov,
posebno še, ker je g. Mihael Omahen
brezplačno napeljal električno luč. Vsi
igralci so dovršeno izvedli svoje vloge.
Domen (Zitnik) je bil izborna kreacija.
Anka (Galetova) se je sijajno uživala v
vlogo zaljubljenega kmetškega dekleta.
Meta (M. Gale) je kakor rojena za vlogo
izkušene in v svoji zall mladosti od So-
ve prevarane kočarice. Graščak Seva
(A. Omahen) je v vsakem oziru izborni
rešil svojo važno in težko vlogo. Berač

Urh (K. Omahen) je bil vzor gledaliških
beračev. Tudi manjše vloge so bile iz-
vredno izvedene. Predstava je bila v res-
nici vzorna. Upamo, da bodo pri prihod-
njih prireditvah izginile tudi razne ma-
lenkosti, ki so se pojavile.

ČRNOMELJ. Naš Sokol je priredil 13.
in 14. oktobra ob polni dvorani igro
«Sladkosti rodbinskega življenja», ki se
je v vsakem oziru izborna obnova. Vse
vloge so bile dobro zasledene in so igralci
kar tekmovali med seboj. Želimo le,
da bi s to igro gostovali tudi v bližnjih
krajih, kjer obstoja Sokol. Tudi drama-
tičnemu odseku je treba polagati važ-
nost in zaposeliti člane in članice ne sa-
mo pri telovadbi, ampak dvigniti tudi
vse odseke, da bodo pritegnjeni k delu
tudi netelovadci, posebno sedaj, ko si je
Sokol nabavil klavir. Priznati moramo
nad vse agilno delovanje našega Sokola,
ki naj v zimskem času še podvoji svoje
delo. Pričakujemo, da nas bo Sokol pre-
senetil v kratkem zopet s kako predsta-
vo in ustregel našim željam.

MOZIRJE. V našem priznanem trgu bi
našel dober zaslužek in bodočnost pošten
in marljiv sedlar, v prvi vrsti značajan
napredni narodnik Bivše «Jungschütze»
in avstrofile odklanjamo, tudi za radi-
kalce nam ni mnogo. Za primerno stano-
vanje in delavnico se bo skrbelo.

SOSTANJ. Kot odgovor na prostaški
napad «Slovenskega Gospodarja» na tu-
kajšnje rodoljube, se je nabralo v veseli
družbi 2765 Din 20 p. za Sokolski dom
v Sostanju. Zbirka se še nadaljuje. Tako
delajo tudi nasprotniki brezplačno rekla-
mo za naše Sokolstvo. Sokolski dom se
je jel ponosno dvigati iz tal in to je
popolnoma zmedlo naše zagrizene kleri-
kalice. Zdravo!

IZ PREKMURJA. Ker se rabi za no-
voustanovljeni pevski moški zbor štiri-
glasne pesmi, se tem potom prosijo pev-
ska društva, da bi poslala lahke sloven-
ske in hrvatske pesmi samo v prepis.
Nato se iste točno vrnejo. Pošlje naj se
na šolako vodstvo v Hotizl, p. Dolnja
Lendava.

Gospodarstvo

Gospodarske ankete s češkimi privredniki

Obisk zastopnikov češkoslovaškega go-
spodarstva v Ljubljani.

Kakor smo že poročali, je priredilo
Češkoslovaško - jugoslovansko narodno-
gospodarsko združenje v Pragi informa-
cijsko potovanje v Jugoslavijo, da na
licu mesta ugotovi, kje so vzroki, da so
trgovinski odnošaji med obema bratski-
ma državama ne razvijajo tako, kakor
bi bilo pričakovati. Obe državi imata
namreč drugačne temeljne pogoje za čim
tanejšje gospodarske stike, ker je Ju-
goslavija pretežno agrarna, Češkoslova-
ška pa v prvi vrsti industrijska država.
Češkoslovaški privredniki, 47 po števi-
lu, so bili od naših gospodarskih kro-
gov pa tudi od široke javnosti povsod
sprejeti z velikimi simpatijami. Posebno
slovesen je bil njihov sprejem v Beo-
gradu, kamor so dospeli dne 7. oktobra.
Tam so si gosti ogledali razna industrijska
podjetja. Glavna točka programa pa
je bila konferenca z našimi gospodar-
skimi krogi. Na tem pomembnem sestanku
je poudarjal predsednik Češkoslova-
ško - jugoslovanskega narodnogospodar-
skega združenja Rudolf Barta, da go-
spodarske zveze med Jugoslavijo in Če-
škoslovaško niso take, kakor bi bilo prič-
akovati glede na tesne politične zveze
med obema državama. Pokrajine, ki danes
tvorijo Jugoslavijo, so 1911. izvozile
iz tedanje Češke tri petine celokupne
češke industrijske produkcije, dočim
je ta izvoz leta 1922. padel na 4 odst.
celokupnega češkoslovaškega izvoza. Po-
sebnost se opaža velik padec izvoza tek-
stilnega blaga. Istočasno pada tudi uvoz

iz Jugoslavije, ki bi mogla dopolniti pri-
manjkljaj v prehrani Češkoslovaške in
dajati surovine, ki jih Češkoslovaška po-
trebuje za svojo industrijo. Žito, meso,
vino, ruda, konoplje, hmelj, kože in go-
tova vrsta lesa so Češkoslovaški potrebni
produkti Jugoslavije. To stanje je ne-
normalno in moramo za ta pojav iskati
vzroke: 1.) v stalnem trgovinskem po-
sredovanju Dunaja in Pešte; 2.) v nepra-
vilnem prometu med Prago in Beogradom,
ki še vedno ni direkten; 3.) v ne-
izkoriščenju plovnice Donave, ki je in-
ternacionalizirana in veže obe državi
direktno in 4.) v nepravilni devizni po-
litiki obeh držav. Potrebno je, da se iz-
trgovine obeh držav izključijo vsi po-
sredovalci in ustvari neposreden kon-
takt med gospodarskimi krogi obeh držav.
Razen tega treba pospešiti zakon
o pravni pomoči med obema državama.
Češki kapital je uvažal pred vojno ve-
lik ugled v Srbiji in v Zagrebu ter je
z njegovo pomočjo bilo ustanovljenih
mnogo podjetij. Danes, v dobi velikih
konstrukcij in obnove zemlje, je pritek
češkega kapitala v Jugoslavijo skoro
popolnoma ponehal. Poleg trgovskih se
morajo obnoviti torej tudi finančne zve-
ze. Češkoslovaško - jugoslovansko udru-
ženje si je postavilo tudi nalogo, da med
češkoslovaškimi privredniki krogi popu-
larizira idejo udeležbe češkoslovaškega
kapitala v jugoslovanski industriji. Po-
govorimo se iskreno!

Urednik «Trgovinskega glasnika» Mi-
lovan Matič je izjavil, da je izvoz ju-
goslovanskih agrarnih produktov v Češko-
slovaško skoro onemogočen zaradi vi-
sokih češkoslovaške uvozne carine. Ta
carina je naravnost prohibitivna pri uvo-

zu alfe, grozdja in vina. Napuše je
udarjeno vino, ki mora pri uvozu v Če-
škoslovaško nositi na raznih pristojni-
nah 5 Kč za liter. To je ilustracija, za-
kaj je naš izvoz v CSR znašal 1921. sa-
mo okroglo 100 milijonov Din ali 4 od-
stotke celokupnega našega izvoza in le-
ta 1922. samo 105 milijonov ali 6 od-
stotkov celega našega izvoza. Letos ne
bo naš izvoz v Češkoslovaško presegel
6 odst. celega izvoza. Naš uvoz iz Če-
škoslovaške je pa bil neprimerno večji.
Leta 1921. je predstavljaj vrednost 843
milijonov Din ali 20 odst. celega našega
izvoza in je samo v prvih 8 mesecih
leta 1922. narasel na vrednost 900 mili-
jonov Din, tako da naš uvoz raste, iz-
voz pa pada. To stanje je popolnoma ne-
normalno in vzbuja med našimi trgovci
nerazpoloženje proti češkoslovaškemu
uzvozu. Potrebno je, da se češkoslovaška
uvozna carina za naše agrarne produkte
zniža.

Tajnik čsl.-jugosl. združenja dr. Žižka
priznava, da je češkoslovaška carina
na nekatero uvozno blago visoka, vendar
nima prohibicijske tendence. Večina
teh carinskih postavk izvira iz dobe de-
flacijske politike, danes jih bo treba re-
vidirati. Združenje bo napravilo potreb-
ne korake, da se nedostatom odpomore.
V prosep poglabljenja gospodarskih
zvez naj se v vseh večjih trgovinskih
in industrijskih centrih Jugoslavije us-
tanojijo slična združenja, s katerimi bo
praška centrala v stalnih stikih. Praško
združenje bo po končani eskurziji vze-
lo tozadevno inicijativo v roke.

Iz Beograda se je češkoslovaška ek-
kurzija podala v Novi Sad. Na zadnji
anketi sta govorila Rudolf Barta in dr.
Žižka. Slednji je opisal pomen Češkoslo-
vaško - jugoslovanskega gospodarskega
združenja, v katerem je združenih 11
največjih češkoslovaških gospodarskih
ustanov, nadalje namen potovanja če-
škoslovaških privrednikov v Jugoslavijo
in je prosil navzoče, naj odkrito pore-
do svoje nazore o gospodarskem sodelo-
vanju obeh narodov.

Nato je tajnik trgovinske zbornice po
določenem programu razvrstil posveto-
vanje na 11 sekcij po raznih vrstah blaga
našega uvoza in izvoza. Ta razvrsti-
tev se je izkazala zelo praktično, ker so
se moglo vse panoge v relativno krat-
kem času izčrpo obravnavati in se je
diskusija mogla izogniti splošnostim, ki
bi šle na račun temeljitosti.

V sekciji za tekstilno blago, ki tvori
najvažnejšo panogo našega uvoza iz Če-
škoslovaške, so novosadski trgovci iz-
razili svojo nezadovoljnost s češkoslo-
vaškimi industrijalci. Konsument je s
kvaliteto češkoslovaškega tekstilnega
blaga samega zelo zadovoljen. Navzile
temu je italijanska konkurenca vedno
jačja. Razlogi za to so tilde: 1.) češko-
slovaško blago je predrago, italijansko
je ceneje, kar predstavlja z ozirom na
težko finančne krize v Jugoslaviji v
konkurenci važen faktor; 2.) v svojih
pogojih so Čehi zelo strogi in trdi, ne
ozirajo se na težavni položaj, v katerem
se nahaja jugoslovanski trgovec. —

Češkoslovaški industrijalec zahteva pla-
čilo večinoma takoj po dostetju blaga
ali pa celo v 30 dneh po izstavitvi fak-
ture; še predno pride torej blago v ro-
ke trgovca. Ker trgovec tega večinoma
ne zmore, mu češkoslovaški industrijal-
lec zaračuna takoj visoke obresti; razen
tega vtočuje brez odlaganja svojo ter-
jater. Vse drugače dela konkurenca. Ita-
lijani dajajo blago na odprt kredit od
90 do 120 dni po prejemu blaga. Angleži
in Francozi podaljšajo plačilni rok za 6
mesecov in tudi za 1 leto. Razen tega
otežujejo uvoz blaga iz Češkoslovaške
tudi češkoslovaški spediterji, ki so v
svojih zahtevah pretirano dragi. Vojvo-
dinski trgovec prosijo Čeha, da uvažuje-
jo zgoraj navedene razloge in omilijo
svoje pogoje, ker jih bo sicer italijanska
konkurenca kmalu popolnoma izpodrini-
la. Dalje predlagajo, naj se potom fu-
zije domačih bank s pomočjo češkoslova-
škega kapitala osnuje v Vojvodini če-
škoslovaško-jugoslovanski bančni zavod,
ki bo posredoval plačila za češkoslova-
ški uvoz in jugoslovanski izvoz.

Na svojem nadaljnjem potovanju so se
ustavili češki privredniki v Slavon-
skem Brodu, kjer so si ogledali tvornice
za izdelovanje železniških vozov in
prispeli končno v Sarajevu, kjer so bili
svečano sprejeti od sarajevskih privred-
nikov. V Sarajevu so si češkoslovaški
gostje ogledali razne zanimivosti in
sarajevske tvornice, nakar se je 12. ok-
tobra vršila gospodarska anketa, kate-
re so se v obilnem številu udeležili sa-
rajejski trgovci. Tudi na tej anketi se
je poudarjalo, da težki pogoji za uvoz
češkoslovaškega priznana dobrega blaga
silijo trgovce, da se obračajo k slabše-
mu italijanskemu blagu. Končno je dr.
Žižka pozval sarajevske privrednike, naj
tudi v Sarajevu osnujejo podobno udru-
ženje, kakor je Českoslov.-jugosl. gospo-
darsko združenje v Pragi.

Iz Sarajeva se so podali Čehoslovaki
preko Mostarja na Jadran. V Kotoru
jih je sprejela velika množica prebival-
stva z godbo na čelu. Zvečer je dala
občina večerjo, pri kateri so se vršili
razgovori o prijateljskih političnih sti-
kih in trgovinskih odnošajih med obema
državama. Iz Kotoru so se odpeljali
na avtomobilih v Črno goro. Sprejem v
Cetinju je bil nad vse prijazen. Goste
je pričakovala velika množica naroda s
predstavniki oblasti.

Cez Graž in Split se potem prispeli
Čehoslovaki v petek v Zagreb, kjer
so se vršile obsirne konference in po-
svetovanja. Tudi tu so se mogli pre-
pričati, koliko simpatij uživa bratski na-

roči tudi med našim gospodarskim sve-
tom in kako iskreno si želi naša trgo-
vina in industrija čim tesnejših stikov s
Češkoslovaško.

Sinoči so bratski gosti prispeli v Lju-
bljano.

Narodna banka SHS

Stanje 15. oktobra 1923.

Aktiva (v milijonih Din; v oklepajih
spremembe napram stanju 8. oktobra):
kovinska podloga 452.3 (+ 4.4), posojila
1624.9 (+ 1.4), račun za odkup kronskih
novčanic 1238.2, račun začasne razmere
373.1, državni dolg 2959.4, vrednost držav-
nih domen, založenih za izdajanje ban-
kovcev 2138.3, saldo raznih računov 275.1.
Skupno 9061.6.

Pasiva: vplačani deli glavnice 21.9, rez-
ervni fond 5.4, n o v č a n i c e v o b t o k u
5925.8 (-74.8), državni račun začasne
razmere 373.1, državne terjatve 123
(+ 72), razne obveznosti 426.7 (+ 33.7),
terjatve države za založene domene 2138.3,
nadavek za nakup zlata za glavnico in
fonde 48.1. Skupno 9061.6.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (22. t.
m.) Pšenica: baška, 79 — 80 kg, 2 odst.,
ponudba 337.5. Ječmen: baški, 67 — 68
kg, ponudba 275. Oves: baški, 1 vagon
220. Tursčica: duplikat kasa, 1 vagon
265; za december-januar, 25 odst. kasa,
1 vagon 240; za mare-april, 10 vagonov
230; za mare-april, duplikat kasa, 35 va-
gonov 250 — 257.5; sremška, Vinkovci,
1 vagon 267.5. Fižol: bel, baški 3 vagona
230 — 235; bel, sremški, 2 vagona 225.
Moka: baza «0», 540; baza «0» ss, 1 va-
gon 545. Otrubi: v jutlnih vrečah, 1 va-
gon 140. Tendenca nestalna.

Zagrebska blagovna borza (22. t.
m.) Pšenica: baška, 79 — 80 kg, denar
340, blago 345. Tursčica: baška, blago
255. Oves: slavonski, pariteta Zagreb,
blago 252.5. Moka: baška, baza «0», de-
nar 537.5, blago 550. Tendenca nadalja
mlačna.

Beograjska blagovna borza (22. t.
m.) ni poslovala radi pomanjkanja zani-
manja.

Dunajski žilvinski sejem (22. t. m.)
Dogon 3566 glav, od tega iz Jugoslavije
1081. Za kg žive teže notirajo v tisočih
aK: voli 11 — 16, bikli in krave 11 — 16,
slaba živina 7 — 10.5. Cene so oslabele
za 500 — 1000 aK.

Dobave

Dobava sena. Pri komandi vojnega
okruga v Mariboru se vrši 3. novembra
ponovna ofertalna licitacija glede dobave
300.000 kg sena.

Dobava vrvi iz konoplje in žice.
Pri ravnateljstvu državnih železnic v Su-
botnici se vrši 3. novembra ponovna ofer-
talna licitacija glede dobave vrvi iz ko-
noplje in žice.

(Predmetna oglasa sta v trgovski in
obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.)

== Naš izvoz v maju. Po uradnih po-
datkih je v mesecu maju t. l. znašal naš
izvoz: koruze 3471 vagonov v vrednosti
94,800,000 Din, lesa 10,500 vagonov v
vrednosti 131,100,000 Din, živine 1500
vagonov v vrednosti 125,000,000 Din,
jaje 210 vagonov v vrednosti 42,000,000
Din, suhih sliv 372 vagonov v vrednosti
132,000,000 Din, žita 106 vagonov v
vrednosti 18,600,000 Din; izvoz vseh
ostalih predmetov je imel vrednost
151,700,000 Din. Meseca maja lanskega
leta je znašal celokupni izvoz 174,758
ton v vrednosti 302,486,927 Din. Prese-
ček meseca maja letu napram lanske-
mu znaša 85,500 ton v vrednosti vsote
270,960,909 Din.

== Kontrola denarnih zavodov. Iz Beo-
grada poročajo, da so v ministrstvu za
trgovino končane priprave za osnovevanje
kontrolnih komisij, ki bodo kontrolirale
denarne zavode. Najprej se bodo kontrolirali
vsi denarni zavodi v Beogradu.

== Bančni sindikat v Vojvodini. Listi
poročajo, da nameravajo denarni zavodi
Vojvodine osnovati sindikat s sedežem
v Beogradu, ki bi omogočil tesnejše so-
delovanje z beograjskimi denarnimi za-
vodi.

== V trgovinski register so se vpisale
nastopne firme: S. Vertnik, trgovina z
vrečami v Ljubljani; Pavla Stibernik, trgo-
vina z mešanim blagom v Podkraju
pri Aržišah; Alojz Srsien, trgovina z ži-
vino v Radomljah; Anton Vidic, prvoga-
renjska tvornica čajnega peciva na Savi
pri Jesenicah; Ivan Benčina, trgovina
z mešanim blagom na drobno v Starem
trgu pri Rakeku; Jakob Kos, trgovina z
vinom na delovo v Toplicah pri Zagor-
ju. Izbrisala se je firma J. Goljevšek, tr-
govina z lesom v Ljubljani.

== Novo tvornico svile je sklenil zgra-
diti upravni odbor državnih tvornic svi-
le v Novi Kanjiži v Banatu.

== Črni premog v južni Srbiji. Listi
poročajo, da so se v južni Srbiji na več
krajih našle zaloge izvrstnega črnega
premoga (7000 kalorij), ki je v svoji ku-
kovosti baže v prehodnem stanju k an-
tracitu.

== Zlata pariteta v Avstriji (preračun-
sko razmerje glede carinskih plačil v
zlatu) znaša od 22. do 28. oktobra vsoto
14.400 aK in je torej nespremenjeno.

== Določanje nemškega zlatega carin-
skega nadavka se opusti. Od 24. okto-
bra velja zlata preračunska postavka za
nemške državne davke tudi za plačevanje
carine. Višina zlato preračunske po-

In z besnim studom zaloputne vratca. Kar je videl v tem predalu, je bila namreč popolna zbirka najraznovrstnejših mučil, kakor okovov za roke, korobačev, bičev, trstenih in kovinskih palic za pretepanje, majhnih jarmov za mučenje vrat, hrusk za davljenje in še mnogo drugega. V tretji predal se mu ne zdi niti vredno pogledati.

Z vsemi silami skuša Sainclair odgnati misli, da je tudi Laurence Paili bila v tej sobi, izročena na milost in nemilost pohotnežu in okrutnežu... Hitro odide iz sobe, vtakne browning za pas, stopi pred ujetnika, ki ga je Corsat pazljivo čuval in vpraša: "Nemadoma nemški?"

«Človek, kako ti je ime?»
Ujetnik zagodrnja, pogleda izpod čela in molči.

«Govori, norec!» vzroji Sainclair. «Če ne, se boš na lastni koži, razumeš, na lastni koži seznanil z onimi prijaznimi igračkami, ki sem si jih pravkar ogledal v oni omari, saj veš, v levem predalu!»

Neznane se zgrozi, zamrma spet »brk in ne reče nič.

Stisnjenih ustnic in nagubanega čela čaka Nyctalope še nekaj časa, morda minuto, in ostre, grozne so njegove oči. Potem pa se obrne, odide v »temnico groze«, kakor je sam pri sebi krstil ono tretjo sobo in se takoj vrne s parom okovov, s hrusko za davljenje in z nekako knuto, ki je imela kratak ročaj in šest jermenov z malimi jeklenimi, nazobčanimi krogli.

Ujetnik ga pogleda z nepopisnim strahom v očeh.

Sainclair odloži »hrusko« in knuto na posteljo, migne Corsatu, ki zgrabi ujetnika za roke, in mu natakne spretne okove na zapetjete.

Potem ga sune brutalno z upogojnim kazalcem in sredinec pod brado, da zakriči, in mu potisne »hrusko« v usta. Ujetnik se zgrozi in pot mu stopi na čelo. Tedaj vzame Sainclair knuto, jo zavijti neznanu nad glavo

in udari z njo po steni, da se omet kar odkruši ter pravi z mrzlim, umirjenim glasom, povdarjaje vsak zlog:

«Stel bom do deset... Če hočeš govoriti, odgovarjati na moja vprašanja, na vsa vprašanja, vzdigni kazalec obeh rok... Dekler pa nisi pripravljen govoriti, toliko časa te bom bičal, da boš tudi ti okusil te sladkosti, ki si jih dozdaj le drugim delil... Vem namreč dobro, da igraš tu vlogo krvnika, in da je nekdo, ki se da klicati z Luciferjem, tvoj gospodar... Si me razumel?... Prav!... Tu, Corsat, vzemi knuto! Jaz bom štel do deset in ko bom končal, ga začni tepsti. Pazi samo na njegovo glavo! Dru-god pa kamor pade! In čim močneje, tem bolje! Saj ta šakal ne bo trpel niti stotinke tega, kar so morale pretrpeti nedolžne žrtve njegovega gospodarja.»

Corsat vzame brez besede knuto, nekoliko bled je, ker takega posla ni bil vajen, in se vzravna v vsej svoji velikosti. Sainclair pa začne šteti, počasi, vsakih pet sekund.

«Ena... dve... tri... štiri...»
Ujetnik ne vzdrži niti toliko, da Sainclair našteje do deset. Ko izgovori Sainclair »Pet!« vzdigne sunkoma oba kazalca in njegove kalne majhne oči prosijo milosti.

«Sem si mislil,» pravi Sainclair in se s studom obrne proč. «Tudi strahopet je ta Luciferjev hlapec povrh. Pojdi, Corsat, odvedi ga, gremo v jedilnico spodaj, tu preveč smrdi po sodu. Za aparat in laso se ne brigaj, odšla bova itak po strehi, ker hočem, da najde Lucifer vsa vrata zaklenjena. Prižgi električno svetilko in ugasi svečo. Tako, dobro! Pojdiva! In če se ti lopov kaj upira, kar knuto v roke: to ga bo spametovalo.»

Pet minut kasneje sta Sainclair in Corsat zvedela, da je ujetniku ime Hans Kroon. In ni še minila ura, je Nyctalope izvalil iz Kroona s previdnimi kratkimi vprašanji vse, kar je bilo važno za nadaljnje zasledovanje.

IV. Po Kroonovih razkritjih
Schwarzwald je goraka vrsta v Nemčiji. Razprostira se po Badenskem in Württemberskem in zapira na vzhodu dolino reke Rena.

To strmo pogorje je dolgo kakih 260 km in široko 30 do 60 km. Njegov najvišji vrh Feldberg doseže višino 1495 m. Kljub razmeroma ne veliki višini svojih vrhov je Schwarzwald eno izmed najmrzlejših pogorij v Srednji Evropi. Sneg skopni komaj poleti. V najbolj gozdnatih pokrajinah ni najti večjih človeških naselbin, ampak le sem pa tja raztresene osamljene hiše.

Najbolj neprijazna stran teh divjih gora, kjer se megle od jutra do večera trgajo po vlažnih skalah in se zdi, da temne jelke le še stopnjujejo mrtvaško zapuščenost, leži na jugovzhodnem delu pogorja: kakih 30 km širok kos okoli križišča 48. vzporednika severne širine in 6. poldnevnik vzhodne dolžine.

Tu so velike in široke jame, kamor še ni stopila človeška noga, studenci brez imena se v visokih padcih izgubljajo v neznanih brezdnih.

Stoletne jelke se vzpenjajo iz mahovitih skal nad strmimi prepadi, ob katerih vodi tupatam strma gorska steza. Tu se torej vzdiguje v kotlini sredi gora na visoki nedostopni skali tajinstveni romantični grad z nebotičnim obzidjem, in le slaba ozka pot vodi v vijugah do njega. Okolica je pusta in neobljudena. Visoki oblaki in nizke megle se zlivajo po obronkih, dokler jih veter spet ne raztrga. — Grad Schwarzrock je to.

12. maja opoldne zapuste Sainclair, Corsat in Pilou v majhnem najetem avtu Kolmar. Sainclair se je spet prelevil v Heinza von Krafta, trgovskega zastopnika; Corsat je bil njegov tovariš, Pilou pa šofer kakor običajno.

Omenimo naj še, da sta bila Pilou in Corsat v letih 1917. in 1918. vjeta v Turingiji in sta nemščino govorila prav tako dobro, četudi morda ne tako čisto kakor Sainclair.

Noč od 12. na 13. maja so naši pustolovci prespali v hotelu v Freiburgu. 13. maja ob osmih zjutraj pa se napatijo opremljeni udobno kot turisti peš iz Freiburga. Gostilničarju je dejal

Heinz von Kraft, da si namerava ogledati s svojim prijateljem in šoferjem za kak teden schwarzwaldske gore in hribe.

V gorah se počasi potuje. 14. maja ob desetih zjutraj dospo na sleme gora, ki obdajajo Schwarzroško kotlino. Iz te kotline je samo en izhod, ozka, globoka soteska, ki vodi v dolino Donave. Pa še ta prehod ni poraben za turiste in si ga je narava izsillila samo za odtok svojih hudournikov in studencev ter talečega se snega.

«Na cilju smo... vendar enkrat!» pravi Sainclair, ko zagleda sredi globoke kotline na črni skali grad Schwarzrock.

Vsi trije posedejo med skale. Bili so temno oblečeni brez najmanjšega kovinskega predmeta na obleki, tako da je bilo popolnoma izključeno, opaziti jih med skalami z gradu ali pa z obzidja. Nepremično opazujejo nedostopni grad, v katerega so naslednjo noč nameravali vdreti!... Vedeli so, da je grad dobro utrjen, da ima vrata okovana z železjem, strelne line v stolpu opremljene z električnimi žicami, da je postavljen na gradu poseben aparat-registrator, ki ulovi vsak najmanjši šum v območju petsto metrov in da je v gradu posebna dvorana, nazvana »akustična soba«, z aparati, ki podestorijo vsak šum, ki jim ga pošlje registrator... Strašen grad... in tu gori živi pošastni, grozni Lucifer!... To je torej grad, s katerega je vladal čudoviti fluid, ki je mučil Ireno Ciseratovo, rani Mathiasa Narbonna, zadavil napol malega Henrija Prillanta, odpeljal Laurence Paili in ukazoval Hedvigi in drugim svojim brezmočnim lutkam... In na tem gradu je najbrž tudi njegova, Sainclairova Laurence, ki ga je ljubila in ki jo on še vedno ljubi... ujeta pri Luciferju, vampirju v človeški podobi!...

Nyctalope se stresa od nepotrpežljivosti, stresa od globokega besa, ki je toliko strašnejši, ker ga ne kaže na lico; ni še prišel čas odločitve, čas dela. Ali bo sploh prišel, in kdaj bo prišel?

Sainclair si ga želi čimprej. Toda, ne bo li tajinstveni sovražnik močnejši od njega, previdnejši, premetnejši, bolj pripravljen za obrambo in napad?

S komolci na kolenih podpira Sainclair glavo z rokama in gleda polzaprtih oči in stisnjenih zob na Schwarzrock, nemo, srepa...

Dolgo časa in nepremično. Majski dan je bil krasen, sladek. Megle je solnce prodilo in pretrgalo, ko so se začele vzdigovati ob skalah proti Schwarzrocku, in razkrope se in razblinijo. Lahon vzhodnik prežene tudi redke oblake in nebo je jasno, modro. Celo temne jelke, se zdaj, se vsele čarobne pomladi: njihova sicer skoro črna barva je danes temnozelena kakor trava v prerijah. Sredi zelenja in svetlega majskega solnca pa je Schwarzrock še bolj črn in zlovešč...

Dve uri mineta. Megle in oblaki so popolnoma izginili. Solnce stoji v zenitu.

«Corsat, Pilou!» pokliče Sainclair pritaženo, obedujmo! Toda še poprej se razkropijo in skrivajo za onole grmičevje in skale. Tam lahko položimo v čakamo, da pride noč. Osem ur imamo časa, ki ga najbolje porabimo s počitkom in spanjem. Eden pa mora biti vedno na straži. Treba je vsekakor, da smo ponoči popolnoma spočiti, čili in sveži. Jedli pa bomo lepo po malem in večkrat. Tako naj prebavljanje ne bo polenilo, in bomo, če treba, tudi štirindvajset ur lahko brez jedi... In, prijatelja draga, imejta vedno pred očmi, da je v tem gradu Smrt!... Ona nas že čaka, na dvajset načinov nas bo zgrabila!... Predvsem pa, prijatelja, predvsem... no, o tem pozneje, ko bo nevarnost pred durmi... Zdaj pa jejmo, pušimo in počivajmo!...

Solnce se je začelo nagibati k zatonu. In vse popoldne pozno v mrak, ko je začela tema postajati vedno gostejša, je bilo na slemenu gora dvoje oči vprtih v grad, na vijugasto pot in na dolino pod gradom.

Ni sumljivega. Grad je pust in mrtev, in ni videti živnega bitja v njem, niti okoli njega. Ozka in maloštevilna okna so prazna in zaprta. In lahko bi človek mislil, da je Schwarzrock prazen in zapuščen, da se ni vzdignil zdaj pa zdaj iz nevidnega dimnika lahen bel dim iznad grada, ki je postajal vedno temnejši, čimbolj se je solnce bližalo zahodu.

POZOR!
TRGOVCI IN TOVARNARJI V JUGOSLAVIJI.
Začel sem izdelovati različne zaboje po naročilu, po primerni ceni po dogovoru.
Se priporoča: 5286
TVRDKA FRAN ŠVIGELJ,
žesna industrija na Bregu, pošta Borovnica.

ПОЗОР!
Трговци и творничари
у Југославији.
Почео сам израђивати различите сандуке по наручбини, уз примерену цену према договору. — Препоруча се твртка **ФРАН ШВИГЕЉ**, индустрија дрвенина на Брегу, пошта Боровница. 5286

Trgovec
ki potuje po Hrvatski, Vojvodini, Bački in Banatu s svojimi izdelki vsak mesec enkrat
bi prevzel eno all drugo zastopstvo proti proviziji
Ponudbe pod „Potujoči trgovec“ na anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica šte. 5.

IVAN MASTNAK, Celje
Kralja Petra cesta 15 5444
priporoča cenjenim odjemalcem svojo veliko zalogo **deškega in angleškega blaga**, debelo sukno za površnike, vsakovrstno sukno za moške in ženske oblike, baršant, cefir, belo platno in vse krojaške potrebščine. — Velika zaloga gotovih površnikov (Raglan, Schliefer, Stutzer), gumijaste plašče, lepih modernih oblek za gospode in dečke po zelo niskih cenah. — 3 m sukna in cela sprava samo Din 368. — V zalogi usnjate suknje.

Št. 8785/28 **Razglas.** 5549
Podpisana mestna občina odda ponudbenim gotom
dela, ki se tičejo preureditve in dopolnitve mestnega električnega omrežja,
ter pozivlja tem potem reflektante, ki bi prevzeli ta dela, naj predložijo pismene ponudbe pri mestnem magistratu celjskem.
Rok za vlaganje ponudb poteče 4. novembra t. l.
Predmet ponudbe tvorijo:
1.) Nova razvstitev sedanjih transformatorjev in eventualno dopolnitev že obstoječih transformatorjev.
2.) Razdelitev omrežja nizke napetosti na novo postavljene transformatorske postaje.
3.) Ojačenje vodov nizke napetosti.
4.) Naprava in ureditev posebnega omrežja za **svetlo razsvetljavo**; dobava v to svrhu potrebnih armatur.
5.) Eventualna predložitev kablja visoke napetosti.
Natančnejše podatke dobe reflektanti v mestni elektrarni do 1. novembra t. l. med 9. in 12. uro.
Mestni magistrat celjski,
dne 20. oktobra 1923.
Župan: **Dr. Hrašovec.**

Odvetniško pisarno je otvoril v Ljubljani, Dalmatinova ulica 5 (skupno s pisarno odvetnika dr. Jos. Laurenčiča)
odvetnik dr. Gregor Žerjav.

NAROČILA ZA KINOREKLAMO
ZA VSE KINEMATOGRAFE
V SLOVENIJI IN OSTALI JUGOSLAVIJI
SPREJEMA
ALOMA COMPANY
ANONČNA REKLAMNA D. Z O. Z.
LJUBLJANA BEOGRAD
KONGRESNI TRG 3 VASINA ULICA 21
ŠTEVILO REKLAM JE V VSAKEM KIŃU OMEJENO! 5435

Kdor hoče imeti uspeh, naj inserira v „JUTRU“!

Lepi reprezentančni obcestni lokali v Ljubljani
se zamenjajo za primerne pisarniške prostore.
Samo pismene ponudbe pod „Ugodna zamenjava“ na Aloma Company, anončna družba, Ljubljana.

Brodarska agentura
5342 **ABBO E GIRIBALDI**
oskrbi: **Nakup in prodajo kakor tudi najemu tu- in inozemskih parobrodov, jadrno in motornih jadrnic.**
Centrala: GENUA — Via Potereale 3.
Podružnici: NEAPEL — Via Flavio Gioia 25;
TRST — Via S. Nicolo 2.

Jugoslovansko importno in eksportno podjetje
223 **ING. RUDOLF PEČLIN.**
Stroji za vsako industrijo, lesno in kovinsko; poljedelski stroji in orodje; lokomobile in motorji; vse vrste stiskalnice; valjarskega železa za stavbišne in konstrukcijske svrha. Tovarni poljedelskih strojev, litarna za železo in kovine F. Farit izdeluje vse predmete iz litnega železa v vsaki množici in velikosti točno po modelih, armature iz medij in kovin za vsako potrebo. —

Ivan Bricelj
Dunajska cesta 16
izvriteljev točna. Cene zmerni.

Trgovska hiša
večja dobro vpeljana, stara, v prometnem kraju ob železnici z vso opravno se prodaja ali da v najem ali pa se sprejme tudi kompanjon. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Trgovska hiša“ šte. 5554. 5554

Zahvala. 5548
Vsem, ki so nam izkazali tolažilno sočutje ob bridki, prazgodnji in nenadomestljivi izgubi našega ljubljenega sina, oziroma brata in nečaka
Ivana Maleza
izrekamo tem potem najiskrenejšo zahvalo za darovane vence in šopke. Istotako trboveljski rudniški godbi in poštvalnemu pevskemu društvu »Zvon«, kakor vsem spremnihalcem za zadajo čast s spremstvom k večnemu počitku.
Trbovlje, dne 20. oktobra 1923.
Žalujoči rodbini
Maleza - Brgles.

Domače vesti

• Poroka prince Pavla. Včeraj popoldne se je vršila v starem dvoru poroka sina kneza Arzena, prince Pavla, v grško princezino Olgo. Svečanost je imela intimen značaj in ji je prisostvovalo zato samo okoli 200 oseb, in sicer poleg kraljeve rodbine in kraljevskih gostov člani vlade, diplomatski štab, več poslancev in visokih dostojanstvenikov. Akt o izvršeni poroki je podpisal kralj Aleksander kot stari svat in Yorški vojvoda kot kum. Na povratku iz starega dvora v novi dvor sta mlada poročena po narodnem običaju sprejela žito, sol in hleb, dojlija pa jima je izročila kraljeviča Petra, ki sta ga trikrat poljubila. Po poroki je bil v novem dvoru gala - diner za naj-več dvorski krog, ki mu je prisostvovalo 60 oseb.

• Prestolonaslednik Peter — Častni član sokolskega naraščaja. Prestolonaslednik, kraljevič Peter, je izvoljen za častnega člana jugoslovenskega sokolskega naraščaja. V nedeljo popoldne je bil povodom krsta podpisan ukaz o odlikovanju raznih sokolskih delavcev.

• Vojaška vest. Dosedanji komandant artiljerijske podoficirske šole, pukovnik Savo Tripković, ki je bil povčan v čin generala, je imenovan za komandanta artiljerijske brigade v Ljubljani.

• Dobra Mitrović †. V Davosu v Švici je umrl v nedeljo bivši beograjski župan, poslanec in predsednik finančnega odbora Dobra Mitrović.

• Češki industrijalci v Mariboru. Ker se je prihod čeških industrijalcev v Ljubljano zakasnil, tudi v Maribor ne pridejo danes v torek s popoldanskim brezovlakom, kot je bilo prvotno javljeno, ampak šele ponoči ob 10. Zato odpadajo vse pripravljene prireditve, ki bi se imele vršiti nočjo v Narodnem domu.

• Prihod češkoslovaških privrednikov. Sinoči ob pol 10. so prispeli iz Zagreba v Ljubljano češkoslovaški privredniki, na čelu jim predsednik Češkoslovaško - jugoslovenskega narodnogospodarskega združenja v Pragi g. Rudolf Barta in tajnik dr. Žižka. Na kolodvoru je pričakovalo češkoslovaške goste lepo število zastopnikov ljubljanskih gospodarskih krogov, češkoslovaški generalni konzul dr. Beneš, zastopnik pokrajinske uprave g. Šancin, zastopnik mestne občine magistratni ravnatelj g. dr. Zarnik, predsednik trgovske in obrtniške zbornice g. Knez ter tajnika gg. Mohorič in dr. Pless, dalje predsednik Zveze obrtnih združenj g. Franchetti, tajnika Zveze industrijcev gg. inž. Suklje ter dr. Golia, predsednik Zveze trgovskih gremijev g. Jelačin in drugi. V čakalnici je v imenu ljubljanskih gospodarskih krogov pozdravil došle goste g. Jelačin, čelč, da bi vtisi, ki jih dobe pri nas, bili najboljši in da bi njihovo potovanja rodilo uspeh, ki ga žele oni in kar želimo istotako mi. Pozdrav je zaključil z: Dobro došli v beli Ljubljani! Na pozdrav je odgovoril vodja češkoslovaških privrednikov g. Rudolf Barta, ki prinaša pozdrave vseh članov češkoslovaško - jugoslovenskega narodnogospodarskega združenja. Za njim je pozdravil goste v imenu ljubljanske mestne občine g. dr. Zarnik. Gostje so se nato odpravili z avtomobili na svoja prenočišča. Danes ob 9. dopoldne se vrši v veliki dvorani Narodnega doma skupno zborovanje češkoslovaških privrednikov z našimi industrijalci, trgovci in obrtniki. Ob pol 13. ur se priredi gostom obed v dvorani Karne. Po obedu si bodo češkoslovaški ogledali nekatere naše tvornice, nakar se že ob 18. uri odpravijo v Maribor.

• Vsem ljubljanskim obrtnikom! Danes, dne 23. oktobra ob 9. dopoldne se vrši v dvorani Narodnega doma zborovanje naših gostov bratskih češkoslovaških industrijalcev, trgovcev in obrtnikov, katerega naj se v častnem številu udeležijo tudi ljubljanski obrtniki. Deželna zveza obrtnih združenj v Ljubljani.

• Nunske šole. Pišejo nam: «Z opozoritvijo, da so se nunske šole v Škofji Loki, Repnjuh, Ljubljani itd. kradoma ustavile med šole, ki jih je država hotela podpreti z naredbo od 5. maja 1919, ste zadeli v centru. Klerikalci strežejo po življenju našim šolam, zadnji čas pa so napovedali smrt ženski reformni gimnaziji v Ljubljani. Kakaj? Enostavno iz razloga, ker bi tjakaj radi urinili redovnice. Slučajna večina v mestnem svetu, zlorabljalčev župana - slabiča, hoče kar med letom ukiniti dva razreda tega zavoda. In to predno je vladni dana možnost, da z novim proračunom vzame šola na svoje rame. Pokazali ste, kje se lahko sune nazaj in to tako izdatno, da se bo hipoma ohladila žilica občinskih svetnikov Stanovnika in Jegliča. — «Slovenec» razmišlja o zakonitosti naredbe od 5. maja 1919. On predobro vé, da tedanja narodna vlada ni mislila na nuno ne v Ljubljani, ne v Škofji Loki in da je ta razloge naredbe pomake. V sejnih zapisnikih deželne vlade bo tudi razvidno, da je SLS sama priznala, da njenim šolam taka podpora ne gre. Če pa že gg. juristi iz pokrajinske vlade po nejasni formulaciji naredbe nimajo odločnosti, da strogo interpretirajo, ker gre za čisto izredno breme, bi jih na vprašali, kje je ona točka proračuna, ki

dovoljuje to plačilo? Med «stalno osebje» v smislu dotične partije nune gotovo ne spadajo, ker tam so očitno, kakor v celnem proračunu, misljeni le državni nameščenci, pod partijo «subvencije školskim opčinama i društva», kamor bi se nune s silo morda dale spraviti, pa ne najdemo kritja. — V isti zadevi se nam z druge strani piše: Šele iz Vašega članka smo izvedeli, da se iz sistemiziranih mest za državno učiteljstvo plačujejo privatne učiteljice. (Op. uredništva: Tako se plačujejo prejenki nun na Lichtenurnovem zavodu, pri Uršulinkah, na deški osnovni šoli v Marjanišču, na šolah šolskih sester v Mariboru, v Celju, Uršulinkah v Škofji Loki, šolskim sestram v Smihelu, «Marijinem domu» v Kočevju, nunam v Repnjuh, v St. Petru niže Maribora in frančiškankam pri Mariji Nazareti! Ni čuda torej, da manjka denarja za državne učitelje, ki edino imajo pravo na dotične prejemke iz državnega proračuna, ki točno našteva, koliko učiteljev ene ali druge kategorije je sistemiziranih. Koliko privatnih učiteljev je prevzetih na državni proračun? Nobena! Če vlada misli, da so naredbe tu, da se z njimi podpira klerikalizem, a ne gane s prstom, da reši edini ženski srednji zavod pred klerikalnim nasiljem, je tu napredna javnost, da izvazuje je boj. Za Prekmurje ni učiteljskih mest, seveda, če na njih sede nune v Repnjuh!

• Zdrava pamet v boju z dogmo. Pod tem naslovom objavljamo v priligi, in sicer v rubriki «Iz življenja in sveta» po znameniti knjigi češkega učenjaka Frana Drtine «Razvoj mišljenja evropskega človeštva» zelo zanimiv odlomek, iz katerega se vidi, s kakimi težavami so se borili in kakim persekucijam so bili izpostavljeni prvi možje svobodne znanosti. Drtinov «Razvoj mišljenja evropskega človeštva» je poslovenil za slovensko ljudstvo gosp. dr. Jože Glonar, sedanjí zagovornik teološke fakultete in znanosti.

• Zlata in srebrna poroka. Srebrno poroko praznuje danes g. Viljem Rudolf, postajni odpravnik v pok. v Ljubljani s svojo zvesto družico, rojeno Adamič. Istotako praznuje zlato poroko njegov tast, g. Ivan N. Adamič, vrvar in posestnik v Kamniku. Še mnoga leta!

• Himev. V soboto se je poročil v Ljubljani znani nogometaš «Ilirije» g. Janez Zupančič z gđ. Anico Bambičevco. Dne 18. t. m. se je poročil na Brezjah gospod Janko Svetlič, notar v Trzinu, z gđ. Alojzko Novak iz Ljubljane. — V Trbovljah se je poročil g. Josip Plevčak z gđ. Milko Dračster iz Kostanjevice. Obilo sreče!

• Pogreb cand. inž. Mira Markona se je vršil v nedeljo popoldne. Akademiki-pecici so mu zapeli žalostinke in veliko število dijakov je spremlilo dragega tovariša na zadnji poti. Pogreba so se udeležili med drugimi prof. Förster, dekan tehniške fakultete s profesorjema dr. Vidmarjem in dr. Kralom, načelstvo Akad. kolegija je bilo zastopano po ravnatelju prof. Jeranu in dr. Avramoviču, nadalje so poslali svoje zastopnike klub Primork, SK, Primorje, starešinstvo akad. fer. dr. Balkan v Trstu in vsa ljubljanska akad. društva. Na grobu sta dragemu tovarišu govorila v slovo tov. Kosovel in Zadnek, peveci pa so zapeli «Blagor mu». — Klub JNA. iz Italije nas naproša, da objavimo njegovo iskreno zahvalo vsem onim, ki so na ta ali oni način pripomogli, da se je pogreb vršil na tako dostojen način, kakor tudi onim, ki so nesrečnemu tovarišu izkazali poslednje čast.

• Smrtina kosa. V Vevčah pri Ljubljani je umrl v najlepši dobi Vladimir Čurda, višji respicijen finančne straže, ki se je po prevaru naselil v Jugoslaviji. Za časa svojega bivanja v Trstu je bil sodelujoč član mnogih slovenskih društev. Zapuščila vdovo in štiri napreskrbljene otroke.

• Pomanjkanje poštnih znamk. Na ljubljanskih poštah se že del časa ne more dobiti poštnih znamk, zlasti ne znamk onih vrednosti, ki so v pisemskem prometu najbolj potrebne. Ne dobi se znamk po 1 Din, 0,75, 0,50, 0,20 Din, marveč le znamke po 0,25, 0,15 in 0,05 Din. Alko hoče kdo poslati priporočeno pismo v inozemstvo, mora celo zadajo stran pisma preplepiti z znamkami po 0,25 Din.

• Iz vrst finančnih krogov. Prejeli smo: Malokdaj se čuje iz naše srede in še takrat nič veselega. O bedi, napornosti in krivici, vedno ena in ista žalostna pesem. V notranjosti je še. Ali na mejl, bože moj! V burji, mrazu in dežju, premočen do kože, idi s praznim želodcem v službo. Za približek ti pa pošljejo kako novo naredbo, ki jih seveda ne manjka. In koliko dobiš, če opravljaš službo z nevarnostjo za zdravje, pardon, z življenjem, — 20 Din in za uro čez — čuje in strmito — 1,50 Din. Ni čuda, da beži vse iz naših vrst, naraščaja ni. Plačajte nam, da ne bomo v obupnem stanju in z veseljem bomo živovali vse sile v prid države in naroda.

• Bolgarski begunci v Mariboru. V ponedeljek se je peljalo skozi Maribor v Ormož 150 bolgarskih beguncev, ki bodo dobili delo pri gradnji železnice Ljutomer-Ormož. Begunci so večinoma iz kmetiških slojev, obteženi večinoma s ostanki vojaških uniform in v narodnih nošah.

• Zopet nevarna tihotapec pod kijačem. V soboto ob dveh zjutraj so na mejl v Placu pri St. Ilju v Slovenskih goricah zopet ujeli nevarnega tihotapca, Josipa Lebariča iz Prlekije, ki je bil pred prevarom železniški uradnik v Mariboru.

Kot nemščinar se je potem naselil v svoj hiši v Gratzu pri Gradcu, odkoder je po prevaru pridno tihotapil v Maribor. Prej je tihotapil zlasti smodnik in so ga enkrat zasačili, ko je prinesel k mariborskemu puškarju Dragotinu Čutiču v nabrtniku 30 kg smodnika. Kakor znano, je bila pozneje pri Čutiču velikanska eksplozija, ki je pogrebla Čutiča in delavsko ženo z otrokom. Lebariču tihotapska kri kljub temu ne da miru. V soboto so ga zasačili s pet kilogrami saharina. Sedaj sa ga začasno vtiaknili v Lujnjo radi prekrasčenja meje brez potnega lista, za kar običajno priznavajo tri mesece zapora. Sledi pa še primerna kazen dohodarstvenega sodišča.

• Obnovitvena dela na Japonskem. Ker se neprestanoma razširjajo po Ljubljani in na deželi govorice, da se iščejo delavci-profesionisti za obnovitvena dela na Japonskem, smo se obrnili na japonsko poslanstvo na Dunaju, ki nam je odgovorilo: Japonska za izvršitev svojih obnovitvenih del nikakor ne misli angažirati inozemskih profesionistov, ker ima na razpolago dovolj domaših moči. Toliko na znanje tudi vsem onim, ki so se obrnili tozadevno na naše uredništvo za informacije.

• Devet let v ujetništvu. Po skoraj devetletnem polovanju po raznih krajih velike Rusije se je prošil torek vrnil v Gorico na svoj v vojni razrušen dom telnik Ciril Čej, ki je prišel leta 1914. v rusko vojno ujetništvo.

• «Dom muzike» v Beogradu. Odbor, ki se je konstituiral povodom prenosa Mokranjevičevih kosti, se ni razdružil, marveč deluje sedaj na to, da z različnimi alekajmi ustanovi in izgradi v Beogradu Mokranjevič dom — «Dom muzike» z dvoranami za koncerte ter z večjim številom sob, v katerih bo postavljenih nad 100 postelj za pevška društva, ki pridejo koncertirat v Beograd.

• Procena našim državljanom po italijanskem vojaštvu nastale škode na italijanskem ozemlju. Komisija za proceno okupacijske škode je začela poslovati. Najprej se bo ugotovila škoda, ki jo je povzročilo italijansko vojaštvo našim državljanom po preobratu na okupiranem ozemlju, katero so pozneje Italijani izpraznili. Po izvršeni cenitvi te škode bo komisija procenila ono škodo, ki jo je italijanski vojak povzročili našim državljanom po preobratu na sedanjem italijanskem teritoriju. Predpogoj za upoštevanje škode je, da je bila prijavljena do 1. maja 1922, bodisi Italijanskim, bodisi jugoslovenskim oblastim. Poslednje imenovani poškodovanci na italijanskem ozemlju, ki so pravočasno škodo prijavili, naj to potom oddelka za socialno politiko v Ljubljani takoj vnovič store in v tozadevnih vlogah natančno navedejo, kdaj so prijavili škodo in kateri italijanski, odnosno jugoslovenski oblasti. To je potrebno radi tega, da bo jugoslovenski delegat mogel pravočasno zbrati vse tozadevne spise in bo imel vse prijave v evidenici. Drugače se more zgoditi, da se o kaki škodi ne bo obravnavalo, kar bi imelo za poškodovanca slabe posledice. Delegat v komisiji za proceno okupacijske škode.

• Sokol na Igu za sokolski Tabor. Včeraj popoldne se je pomikal po ljubljanskih ulicah z opeko težko obložen in bogato okrašen voz z napisom «Sokol na Igu za sokolski Tabor». Napredno ljubljansko občinstvo je z zanimanjem in pozdravlje spremljalo prvo pomoč v naravi za zgradbo sokolskega doma na Taboru, kjer je obrtnike Sokola na Igu v iskrenih besedah pozdravil predsednik finančnega odsoka društva za zgradbo g. Jos. Turk. Naj bi zavedni člani našli čim preje mnogo posnemalcev!

• Smrt v tujini. V Lordinu, v državi Ohio, Zedinjenih držav severne Amerike, je 15. t. m. umrl naš rojak Alojzij Virant z Iga, ki je bival dolgo vrsto let onkraj morja. Njegov sin Ludovik, rodom Amerikanec, je nameščen kot dušni pastir v Clevelandu.

• Poveden v Ukvah na Goriškem. Skozi Ukve, majhno vasico na Goriškem, teče potok, ki se ob hudih nalivih izpremeni v nevaren hudournik. Tako se je zgodilo tudi zadnje nedeljo. Radi hudega deževja je potok narasel, vrši v hiše in uničil kmetom prideleke. Pol vsi je prišlo namah pod vodo, ki je kmečka domovja zasnula z gručestm deloma do oken! Škoda je nepopisna in ljudi tolaži samo to, da ni bilo človeških žrtev.

• Avtomobilska nesreča. Na Kralja Petra cesti v Celju je povozil dne 18. t. m. avtomobil sinčka g. Knavsca. Precej poškodovanega so prepeljali v celjsko bolnico.

• Dobrota je sirota. Ko se je v nedeljo M. B. vračal proti domu, ga je na Sv. Petra cesti ustavila mlada punčka in vprašala za pot proti kolodvoru. Gospod se je tužji iz uslužnosti ponudil za spremljevalca, kar pa danes gotovo obžaluje. — Sladka deklica mu je namreč za plačilo izmaknila listino, v kateri je imel okoli tisoč kron denarja in potem zginita.

• Elektriziral ga je. Invalid France Rus in Ivan Bezeljak, zelo hudomušen fant, sta bila 22. septembra zaplena pri polaganju tramov za neko streho v Šmarju. Rus se je med delom zapletel v električno žico, katero mu je nastavlil navihani Bezeljak. V tem trenutku pa se je Bezeljoku prevrgel nekli tram, tako, da je, kakor pravi, po nesreči spojil žico z drugo in je prišlo Rusa tako strahovito elektrizirati, da je padel v nezavest. Vendar se je po naključju oprostil žice

in prišel zopet k sobi. Zvečer se je Bezeljak napram Rusu pohvalil, da je nalašč spojil žici, da bi Rusa malo pretreslo. Pri obravnavi pred ljubljanskim okrajnim sodiščem pa je fant zanikal, da bi izgovoril te besede in trdil, da se mu je takrat pripetila samo nesreča. Sodnik mu je verjel in je fant odšel za enkrat prost.

• Nečloveški razbojnik. V zajčarskem okrožju je skupina ometovikov izvršila v zadnjem času celo vrsto zločinov. Prošli teden pa je nastopila uprav zverinsko. — Posestniku J. Trujiču so z njegove pristave odgnali vso živino. Ker je bil sam na pristavi, mu seveda niti na pamet ni prišlo, da bi skušal preprečiti rop. A hajdukom to ni bilo dovolj. Ko so ga do nagega openili, so izvršili nad seljakom zverinsko inkvizicijo. Mirno, kakor da koljejo jaguje, so mu odsekali desno roko ter se potem oddaljili.

• Vlom v mariborski okolici. V Mariji Brezju pri Mariboru so doslej neznanu storilci vlomili pri tamkajšnjem posestniku Miroslavu Lešniku ter odnesli zlatnine in srebrnine za 104.000 kron.

• Razne tatvine. Neznani malopridnež je odnesel Maksu Mačulinu, ki je ložiral v hotelu Tratnik, kovčeg s perilom in obleko v vrednosti 3000 Din. — Na glavnem kolodvoru je starejša ženska izvabila nekemu mesarskemu vajencu slanico in potem z njo pobegnila. — Mlekariji Mariji Šušteršič iz Zapuž je bil ukraden namizni prt. — Dne 19. t. m. je neznan žepar na vožnji Zidani most-Ljubljana v nerazsvetljenem vagonu prečezal Josipu Pristavu žep in mu izmaknil listino, v kateri je imel 6000 K in 3 dolarje. — Več perila in različne obleke je bilo v soboto zvečer ukradeno posestniku Antonu Svoju na Hlivič. Istega dne je zmanjkalo več kosov perila gostilničarki Mariji Aplenc v Spodnji Šiški.

• Vrednostni papirji. Vrednostni papirji so bili v nedeljo popoldne v vrednosti 3000 Din. — Na glavnem kolodvoru je starejša ženska izvabila nekemu mesarskemu vajencu slanico in potem z njo pobegnila. — Mlekariji Mariji Šušteršič iz Zapuž je bil ukraden namizni prt. — Dne 19. t. m. je neznan žepar na vožnji Zidani most-Ljubljana v nerazsvetljenem vagonu prečezal Josipu Pristavu žep in mu izmaknil listino, v kateri je imel 6000 K in 3 dolarje. — Več perila in različne obleke je bilo v soboto zvečer ukradeno posestniku Antonu Svoju na Hlivič. Istega dne je zmanjkalo več kosov perila gostilničarki Mariji Aplenc v Spodnji Šiški.

Joško Cveka zadnja pot

Ravnatelj Joška Cveka so položili včeraj popoldne na ljubljanskem polju k večnemu počitku. Teško in bolešno je bilo slovo. Bolestno tembolj, ker so ob njegovega polaganju v grob odmevali obupni klici naših zaslužjenih bratov v Primorju proti najnovejšemu kulturnemu nasilstvu Lahov.

Ogromna množica ljudstva je prihitela, da izkaže zadnje čast možu, čegar srce je tako vroče bilo za narod. Pevski zbor Glasbene Matice je pod vodstvom ravnatelja Mateja Hubada zapel pred hišo žalosti svojemuz zvestemu članu v slovo pretresljivo «Vigred», nakar se je razvil žalni spreved, ki so ga očvrtili Sokoli z zastavo. Krsto so pokrivali šopki cvetja iz Primorja in Korotana. Spreveda se je udeležilo celokupno uradništvno finančne delegacije pod vodstvom delegata dr. Šavnika, zastopniki številnih drugih držav in civilnih oblasti in korporacij, predsednik Oblastne organizacije JDS, minister n. r. dr. Žerjav s podpredsednikom Josipom Turkom, predsedstvo Jug. Matice in Gosposvetskega Zvona, «Soča» s predsednikom dr. Pucem na čelu, Klub Primork, naročno ženstvo in nepregledna vrsta pokojnikovih prijateljev in prijateljic. Uredništvo «Jutra», čegar zvesti sotrudnik je bil pokojnik, je zastopal odgovorni urednik Fran Brozovič. Pri železniškem prelazu so se Matičarji še poslovili od svojega tovariša z žalostinko «Spomladi vse se veseli», nakar se je spreved razšel. Veliko število prijateljev pa je spremlilo pokojnika še na pokopališče.

Ob odprtem grobu se je predsednik «Soče» dr. Dinko Puc poslovil od zasluznega društvenega podpredsednika s sledečimi v srce segajočimi besedami: «Tako nam je, kakor bi polagali v grob del nas samih; kakor da bi se nam bil odtrgal zopet kos naše rodne grude za večnost, — tako je bil stopljen pokojni Joško z našo zemljo ob sinji Soči in težki Dravi, z onjo zemljo, ki je naša bol in naša tuga.

Bil je rodojlab, kakršni danes žal izumirajo med nami; idealist, kojemu je bil narod vse, oseba nič; vojak, ki je pripravil vsak hip dati svoje življenje; moč, kojega mišljenje, dejanje in nehanje je bilo posvečeno domovini.

Ločeni od svojega naroda in podvrženi tujemu nasilju postali sta si Primorska in Koroška sestri v trpljenju. Pokojnik, sam sin mučenega naroda ob Adriji, si je našel za družico hčer korotanske in tako je postala njegova rodbina posebnost naše narodne bolesti. On sam pa je postal glasnik boja, vstrajnosti, odločne volje in dela na narodno-obrambenem polju ter s tem prorok boljše bodočnosti!

Joško! Tu ob Tvojem grobu Ti dajemo spridevalo, da si izpolnil svojo dolžnost! Poživaj v miru, kajti če bi vsakdo od nas bil tak kot si bil Ti, bi ne bilo danes razdrapano domovine, bi ne bilo neodrešenosti, bi bil na zemlji raj, kot bi se bil vzbudil kralj Matjaž iz stoletnega snu!

Počivaj v miru, ker živel boš v našem spominu; živel boš v njem, ki so ga spočela Tvoja ledja, v njem, ki združuje v sebi primorsko in koroško krit Naj nam bo on simbol nove generacije, ki bo dovršila to, česar mi ne moremo!

Počivaj v miru, dokler ne zavrže voje trombe in zagreme topovi, dokler ne zakrvave poljane in planine! Kajti preveč si ljubil svoj narod, da bi mogel mirno spati takrat, ko bo tekla kri za svobodo in odrešenje neodrešenih! Naj začne tedaj v grobu Tvoje bele kosti in Tvoj duh naj bo z nami!

Dokler pa ne pride ta trenutek, naj bo v nas Tvoj ogorj in Tvoja ljubezen. Solze so oblike navzoče, zaropotalo so

grude prsti in kamenja in zaprt se je grob za vedno. Dragi Joško! Naj Ti bo lahka zemlja jugoslovenska, ki si jo tako ljubil!

Črna maska v šiški

Na križu razpeti mladenič.

Po Spodnji Šiški se je že nekaj dni šušljalo, da se je pojavila skrivnostna oseba: črna maska. Kdo je ta zagoneten človek, ki straši nočnokrog, ne ve nihče. Pojavil se zdaj tu, zdaj tam in izgine zopet brez sledu. Neznanece je velike postave, nosi silo masko in ima lepo črno obleko. Povzročil je po Šiški in okolici velike razburjenje. Vsi poskušajo, da bi prišli strašilu na sled, so bili doslej zaman.

Črna maska je poslala v nedeljo več osebam v Spodnji Šiški pisma s sledečo vsebino: «Gospod govornik! Pri lovu na divjačino moje branže jezik za zobmi in možgane v roke. Zdravstvuje v znamenju treh +--+».

Pekovski pomočnik S. P. pa je bil od maske povabljen, naj pride v ponedeljek na ljubljansko polje h križu med železniško progo in Klečami. Pekovski pomočnik, korajzen mladenič, se je odzval povabilu in prišel v resnici včeraj ob 7. zvečer na določeni kraj. Postavil se je poleg križa in čakal s samokresom v roki, ki ga je poprej nabasal. Čakal je komaj nekaj trenutkov in že je opazil v daljavi «maske». Neznancec je prihajal polagoma in dostojanstveno. Na hcu je imel sivo masko in zavil je bil v dolgo haljo. S. P. je neustrašeno pričakoval, kaj bo. Ko je prispelo strašilo že neposredno v njegovo bližino, je nameril samokres. Hotel je sprožiti, a samokres je nepriljavno odpovedal. Petelca se sploh ni več premikal, čeprav je bilo poprej vse v redu. S. P. je prebledel. Kaj bo sedaj? V tem trenutku se je pojavil za križem, kakor bi prišel iz tal, še pomagaje tajinstvene črne maske. Črna maska in njen pomagač sta nato brez sledu zginila in žrtev prepustila svoji usodi. —

Pripominjamo pa, da svoji žrtvi sicer nista storila ničesar žalega in se nista dotaknila nobenih njegovih stvari. Samokres sta pustila na tleh pod križem.

S. P. je visel približno četrty ure med nebom in zemljo in bi se mu gotovo godilo zelo slabo, da ga niso pravočasno rešili njegovi prijatelji, ki jih je kimalo nato privedla radovednost na ljubljansko polje. Na svoje veliko začudenje so našli S. P. privezanega na križu z debelimi vrvmi, ki so jih takoj razvezali in nesrečnega, ki je bil bled in ves preplašen, oprostili iz mučnega položaja.

Za tajinstveno masko je privedla lov tudi še policija, a dosedaj brez uspeha. Maska se pojavi in zopet zgine.

Domače borze

22. oktobra:

ZAGREB. Na efektivnem tržišču je bil promet v glavnem slab. Čvrsti so bili edino arbitražni papirji in to vsled čvrstote na dunajski borzi. Danes se je na borzi uvedel nov vrednostni papir Prve jugoslovenske tvornice vagona v Osijeku. Na deviznem tržišču je bil promet istotako slab. Težnji so dalje oslabele. Po borzi je zmanjkalo blaga in se je tedaj nekoliko udevrstila. Notirane so devize: Amsterdam 3200 — 3260, Dunaj 0.115 — 0.1165, Budimpešta 0.42 — 0.44, Bukarešta 0 — 41, Italija izplačilo 269 — 372,5, Kristijanija 1290 — 1310, London izplačilo 370. — 372, Newyork ček 82 — 82,5, Pariz 480 — 485, Praga 243 — 245, Svica 1472,5 — 1480; valute: dolar 80 — 0, češke krome 240 — 0, francoski franki 475 — 480, madžarske krome 0 — 0,35, švicarski franki 0 — 1477,5, lire 365 — 367; efekti: Hrvatska eskompta 163 — 170, Kreditna Zagreb 150 — 155, Hipotekarna 120 — 121, Jugoslavenska 155 — 156, Ljubljanska kredita 211 — 215, Pradediona 1100 — 1105, Slavenska 109 — 110, Eksploatacija 225 — 235, Drava 750 — 775, Dubrovačka parobrodarska 0 — 1000, Penkala Moster 0 — 367,5, Goranin 0 — 155, Sečerana Osijek 2400 — 2450, Narodna šumska 158 — 165, Našička 195 — 200, Gutmann 1680 — 1725, Slaveks 0 — 825, Slavonija 232 — 235, Trboviše 925 — 940, Union 1050 — 1100, 7% investicijski 60 — 70.

BEOGRAD. Tendenca nestalna. Tečaj nad eurisko pariteto. Blaga je bilo dovolj in je vse povpraševanje krito. Narodni banki ni bilo treba intervenirati. Notirane so devize: Amsterdam 3220 — 3280, Berlin 0.04 — 0.05, Dunaj 0.11225 — 0.1155, Budimpešta 0.48 — 0.50, Bukarešta 39.25 — 40, Zeneva 1405 — 1470, London 370 — 370,5, Italija 368 — 369, Newyork 81,5 — 82, Pariz 486 — 487, Praga 242,75 — 243,25, Sofija 78 — 79; valute: dolarji povpraševanje 80, madžarske krome ponudba 0,38, leji ponudba 41; efekti: Narodna banka zaključek 4250.

Tisk Delniške tiskarne. d. d. v Ljubljani. Lastnik in Izdajatelj Konzorcij «Jutra». Odgovorni urednik Fr. Brozovič.

Najboljši premog, drva in oglje

kupite najceneje pri

Družbi ILIRIJA, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. — Tel. 920.

POZOR! Stara, priznana solidna trgovina z obleskami **J. MAČEK** se je preselila na **Aleksandrovo cesto 12** (hita Pokojniškega zavoda), kjer prodaja še nadalje na spatio znižanih cenah.

Mali oglasi

Manje z državnim davkom se inserate vrad do 20 besedi. Dne 5-11, vsaka naslednja beseda 50 par. Plača se vedno naprej (lahko tudi v zsmatki). Na vprašanje odgovarja uprava le, ako je vprašanje priročno. Znamka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (1 Din).

Službe (dobe)

Pošteno dekle

staro 16-19 let, se sprejme za lahko hišna dela in izdajanje. Naslov v upravi strokom. Naslov v upravi „Jutra“.

Pomivalke

se takoj sprejmejo v restavraciji hotela „Sion“.

Zobni tehnik

pošten in vreden, se išče za takoj. Naslov pri upravi „Jutra“ pod „Zobni tehnik“.

Priden žagar

se išče s popolno oskrbo v hiši in dobru plaču po dogovoru. Prednost imajo neženjeni. Obrniti se je na: Lesna industrija Poljšak & Stegu, Zalec pri Celju.

Pošteno dekle

staro do 25 let, se sprejme za lahka hišna dela; razumeti mora tudi kuhinjo. Naslov pove uprava „Jutra“.

Dva stolarja

šved tema predelavca, mltarskega pomočnika, ter 1 strugarja, sprejme: Stolarina in strugarina v Sodražici.

Tajnika

za Dolnje Posavje (politična okraja Brežice in Krško), išče oblažno načelnico JDS v Ljubljani. Služba se lahko opravi tudi samo v nedeljo in ob popoldnevih vseh delavnikov. Plača in potne pristojbine po dogovoru. Prijave do 1. novembra 1928, na tajništvo JDS, Ljubljana, Narodni dom, 1. nadst. ki daje tudi podrobnejše informacije.

Službe (iščejo)

Absolventinja

trg. kole, želi takoj primerno mesto. Cenjene dopise je poslati na upravo „Jutra“ pod „Odlučnakinja“.

Izurjena šivilja

se oblike in perilo, gre živat po hišah ali pa prevzema na dom. Naslov pove uprava „Jutra“.

Konfekcijsko delo

pravi samostojen krojač na deteli. Delo solidno, sigurnost zadržanja. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Solidno delo“.

Kot gospodinja

išče mesta boljša gospodinja k samostojnemu gospodu. Zmožna je večjega gospodinjstva ter trgovine. Ponudbe prosim na upravnitvo „Jutra“ pod „Samostojna“.

Službo majerja

šče zakoniti par brez otrok. Nastop takoj. Ponudbe s posej prosim na: L. P. Ravne 155, Šoštanj.

Trgovski pomočnik

želi vstopiti v specialno trgovino takoj ali s 1. novembrom t. l. Cenjene ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Specialista“.

Pisarniški vodja

z gilen, dober organizator, več vseh pisarniških poslov, v večjeve prakso, želi mesta v Ljubljani. Zmožen krevci za 100.000 Din. Od novega leta more dati istotoliko posojila. — Samo pisemne ponudbe do 28. t. m. pod šifro „Vstajen“ na Aloma Compagny, Ljubljana.

Mladenič

z dežela, star 16 let, bi se rad učil čevljarstva pri kakem mojstru na deželi. Naslov pove uprava „Jutra“.

Mlad trg. sotrudnik

šče službe v trgovini s mehaniziranim blagom. Gre tudi na deželo. Cenjene ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Marljiv“.

Instrukcije

abiturient daje instrukcije iz vseh gimnazijskih predmetov (tudi francoske). Cenjene ponudbe pod šifro „Zmeren honorar“ na upravo „Jutra“.

Šivilja

šče delo na dom, gre pa tudi k stranki saml. — Ponudbe prosim na upravo „Jutra“ pod „Šivilja“.

Kmet-predelavca

Vsako množino fižola kupimo. Ponudbe s vzorci na naslov: Gold & Co., Celje.

Jabolka

Proda se takoj 8 vagono lepo nabranih kislih jabolk, 2 vagona s mirno, trgovina, Silivica pri Celju.

Prodajam

Kompletno opravilo

dobro ohranjeno, iz hrastovega in bešnjevega lesa za specialno trgovino, prodajno po ugodni ceni. — Naslov: Josip R. u. s. št. Vid, pošta Lukovica pri Domžalah.

Novo motorno kolo

1 in pol HP, se ceno prodaja v Ljubljani, Sodna ulica 11, prtiličje desno.

Hupfel pianola

amerikanska, eno leto rabljena, s 26 prvovrstnimi kromidi, je napredna. — Cena 12.500 Din. — Naslov pove uprava „Jutra“.

Za jedilnico

lepa oprava, se prodaja po nizki ceni, radi pomanjkanja prostora. Naslov pove upr. „Jutra“.

Motor «Pucha»

2 in pol HP, s tremi prostavnimi v najboljšem stanju, se prodaja. Dupise pod šifro „Motor“ na upravo „Jutra“.

Omara za obleko

(dvojni vrata) in ena postelja s peresnim vzmetom, se prodaja. — Polzra se na Rozljevi cesti 3, I. n. dno.

Volnene jopice

in zavijake ramiš barv poceni napredaj. — Istotam se prodaja radi pomanjkanja prostora: lepa salonska garnitura, 4 dobro ohranjeni vinjski sodi, vsebine od 12-20 Al in 2 nova brek ali lovska voza. — Gilnce 213.

4 vagono bukovih drv

suhih, se prodaja. Kje, pove uprava „Jutra“.

Veliko športnih čepic

fino izdelanih, imajo v zalogi. Prodajam jih na debelo po konkurentni ceni. Trgovci, pozor! Poskusite! — Peter Podobnik, Gorenjavas nad škofjo Loko.

Pohištvo

klubske garniture, šimnice, pisarniške oprave, najceneje pri Erman in Arhar, št. Vid št. 4, nad Ljubljano. — Zadrževajte cenik!

Čreva.

V zalogi imam vse vrste črev po najnižji dnevni ceni. — Edino domače podjetje v Sloveniji-Ljubljani. Se priporočam vsem mesarjem in gostilničarjem. Franjo Župan, črevar, Mesina klavnica.

PERJE

od kokoši, puranov, gosi, rac se dobi vsako množino iz prve roke pri E. VAJDA izvoz perutnine, Čakovec, Medjimurje (Jugoslavija). Telefon 59, 4, 3.

Cevljarški stroj

(Flachmaschine), se prav dobro ohranja, je napredaj. Naslov pove uprava „Jutra“.

Popolna mobilija

za pisarniško sobo, se valod selitve praha. Pojasnila na Sv. Jakoba nabrežju št. 39.

Filozofija.

Ueberweg-Heine: Geschichte d. Philosophie (najnovejša izdaja) ter več drugih knjig (tudi leposlovnih), se prodaja. Naslov pove uprava „Jutra“.

Damski zimski plašč

za manjšo postavo, popolnoma nov, se prodaja. Prečna ulica 6, dvorišče.

PUHA

in PERJE vedno v zalogi pri tvrdki R. Miklauc Ljubljana

Dobro nagrado

dobi, kdor mi preskrbi ali odda kakršnokoli stanovanje za takoj. Ponudbe pod šifro „Dobra nagrada“ na upravo „Jutra“.

Soba

primerna za pisarno v bližini kolodvoza, se išče proti visoki najemni. Nahaša se lahko v prtiličju, tudi na dvorišču. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „št. 578“.

Sobo

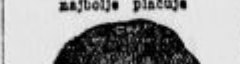
prilagojeno za pisarno in separirano, išče s 1. nov. soliden gospod. Cenjene ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Zračna soba 1. novembra“.

Kupim

Polhove kože

in vse druge kože divjačine, kupuje skoli vse leto trgovina usnja D. Zdravil, Ljubljana, Sv. Florijana ulica 9.

Suhe gobe in fižol najbolje plačaja

M. Geršak & Co. Ljubljana, Kongresni trg 10.

2 enaki pisalni mizi

se kupita. Ponudbe na upr. „Jutra“ pod šifro „št. 77“.

Po najvišjih cenah

kupim vsako množino koštanjevih drv, vagonске dohve. Ponudbe pod „Takošje plačilo 100“ na upravo „Jutra“.

Pišnaka peč

za kopalnico, se kupi. Cenj. ponudbe s navedbo cene na Aloma Company, Ljubljana.

Suhe gobe in fižol se kupita

na najvišji ceni. Ponudbe na upr. „Jutra“ pod šifro „št. 77“.

Hubadov nemško-slovenski slovar se kupi

za najnu potrebo. Kdor ga prodaja, naj blagovito javiti upr. „Jutra“ svoj natančni naslov.

Moško kolo

dobro ohranjeno, močne konstrukcije, se kupi. Ponudbe na vratarja hotela „Strukelj“.

Nepremičnina

Proda se hiša

obstoječa iz 7 stanovanj, Gosposka ulica 6. Pojasnila daje J. Smukavec, Merano Alto Adige, Italia.

Zidana pritlična hiša

s štirimi sobami, kuhinjo, kletjo, drvarnico in vrtom, nekaj minut od kolodvoza in trga v Konjicah, se prodaja. Naslov pove uprava „Jutra“.

Kupim branjerijo

na zelo prometnem kraju z enodružinskim stanovanjem, če mogoče s malim posvetvom, ali pa za to primerno hišo vsemem v najem. — Ponudbe pod „Branjerija“ na podružnico „Jutra“ v Mariboru.

Visokoprtilično hišo

s tremi sobami in vsemi pritličinami, novopremleminim stanovanjem, 67 x 15 m vrta do Savinje v Celju, prodaja za 150.000 Din Zagore v Višnji gori.

Lepo posestvo

od 6 jutrov, ex Tandier v Šimbelu št. 24 pri Novem mestu, obstoječe iz velike prostorne hiše, hleva, podla in lepega travnika ter njiv in sadnega vrta, vse ograjeno, se prodaja. Julija Berzin Tandier v Šimbelu št. 24 pri Novem mestu.

Bukov gozd.

Napredaj je en stojiščni bukov gozd, pol ure od postaje, meri približno 800 m² od 20 do 80 cm debeline, za ceno 300 K. Vpraša se pri trgovcu R. Trapešar, Sevnica-Radna.

Stanovanje

2 lepi prazni sobi

se oddata takoj v najem v novi hiši, lega centralna. — Naslov pove uprava „Jutra“.

Soba

primerna za pisarno v bližini kolodvoza, se išče proti visoki najemni. Nahaša se lahko v prtiličju, tudi na dvorišču. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „št. 578“.

Dobro nagrado

dobi, kdor mi preskrbi ali odda kakršnokoli stanovanje za takoj. Ponudbe pod šifro „Dobra nagrada“ na upravo „Jutra“.

Soba

primerna za pisarno v bližini kolodvoza, se išče proti visoki najemni. Nahaša se lahko v prtiličju, tudi na dvorišču. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „št. 578“.

Sobo

prilagojeno za pisarno in separirano, išče s 1. nov. soliden gospod. Cenjene ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Zračna soba 1. novembra“.

Opremljeno sobo

išče carinik v sredini mesta. Cenj. ponudbe pod „Nujno rabim“ na upravo „Jutra“.

Stanovanje

obstoječe iz dveh mebliranih sob, eventualno s souporabo kuhinje, na periferiji mesta, oddam takoj za dobo cenih mesecev. — Cenjene ponudbe pod „Opremljeno stanovanje“ na upravo „Jutra“.

Dijak višje obrtne šole

(najraje strojni oddelk 1), se sprejme v popolno oskrbo. Naslov pove uprava „Jutra“.

5000 Din nagrade

dobi, kdor mi preskrbi lepo večje stanovanje s kopalnico v novi vili ali hiši za takoj. Plača postranska stvar. — Cenj. ponudbe pod „Zračno stanovanje“ na upravnitvo „Jutra“.

Lepo opremljena soba

s separat. vhodom, se išče za mladega, distingviranega gospoda. Plačilo postranska stvar. Cenj. ponudbe s navedbo najemnine pod šifro „Don Juan“ na upravnitvo „Jutra“.

Na stanovanje

in domačo hrano, se sprejme gospod. — Kje, pove uprava „Jutra“.

Dijaških stanovanj

se še nekaj odda. Pojasnila daje od 10-12 ure dop. g. Likar, Poljanška cesta št. 87, Vila Bergman.

Na hrano in stanovanje

se sprejme dijak pri boljši rodbini. Naslov pove uprava „Jutra“.

1000 Din nagrade

kdor mi preskrbi kuhinjo in sobo. Ponudbe se prosil na upravo „Jutra“ pod „Dama nagrada“.

Lokali

Kovačnica

z orodjem in stanovanjem, iščeta v najem. Naslov pove uprava „Jutra“.

Skладиšče

za približno 10 vagonov suhe in deželnih pridelkov, išče paromlin. Pogoj: mora biti suho in zravnato ter čim bližje kolodvoza. — Ponudbe pod „Paromlin“ na upravo „Jutra“.

Kapital

Kompanjona

s 100-200 tisoč Din, išče para in dobro vpeljana lepa trgovina. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Les 100“.

S kapitalom 50.000 Din

se sprejme izurjeno ter agilno družabnico ali družabnika v trgovino mešane blaga na deželi. Ponudbe pod šifro „Dobro promet“ na upravo „Jutra“.

Dopisovanje

M. Kovačič

Moj odgovor na Vaše cenjeno pismo od 13. oktobra še ni od Vas prevel. — Prosim vrnite, da ga prejzame. L. B.

Katera gospoda

bi družabna gospodinja na sprebrdih in malih izdelkih? Ponudbe pod „Dora in Jelka“ na upravo „Jutra“.

Dopisovanje.

Dva mladenčita, kompanjona veleopremljena, želita resne korespondence z dvema gospodinjama v starosti 17-22 let. Dopise s sliko la natančnim naslovom pod „Branko in Zvonko“ na upr. „Jutra“.

Mlada damica

samostojna in lepo sunanjosti, ki si želi krajšati prosti večerni čas z istotakim gospodom, naj se s sliko ogleda pod šifro „Večerna zabava“ na upravo „Jutra“.

Iskrena hvala

za poslani. Zelo rad, ali radi nastalih ovir nemogoče ustrediti Tvoji želji. Mogoče malo pozneje. Vedno se Te spominjam, Te srčno poljubim.

Benitve

Kateri

dobro situirani gospod, tudi vdorec od 30-45 let iz mesta ali dežela bi hotel poročiti vsestransko isprebrano gospico, bečne sunanjosti in vsevelega temperamenta? — Cenjene neanonimne dopise naj se pošlje pod „Pomlad in Jeseni“ na podružnico Jutra v Mariboru.

Šivali

čistokrvni lovski pes nemški rasar, star 3 mesece, se prodaja. Ima rodovnik. — Vpraša se: Cesta na Gosposvetska cesta 16, nadst. deeno.

Izgubljeno

Jeklen merilni trak

je bil posabljen v vlaku proti Mariboru v nedeljo jutraj. Pošten najditelj se naproša, da javi svoj naslov na G. Pire, Ljubljana, Prisojna ulica 3.

Razno

Slike za legitimacije

kakor tudi vsa druga strokovna dela prevzema in izdeluje najhitreje fotograf Hugon Hibber, Ljubljana, Valvasorjev trg 7, nasproti Križanske cerkve.

Rabljene britvice

„Gillete“, „Mem“ in velike, se sprejemajo v električno brušenje v drogeriji Antou Kanc, Ljubljana, Zidovska ulica 1.

Simon Klimanek

Ljubljana, Aclenburgova ul. 6 izdelujem oblike po meri in najnovjšem kroju. Jamčim za najlepše izdelavo. V zalogi angleško in češko biago.

PNEVMATIKO

VSEH ZNAMK ZA AVTOMOBILE IN KOLESA J. GOREE LJUBLJANA PALAČA LJ. KRED-BK

Potujem v inozemstvo

v začetku novembra (Italija, Francija, Švica) ter prevzema vsakovrstne komisije posle, intervencije itd. Jamčim za pošteno izvršitev. — Ponudbe pod „Komisijonar“ na upravo „Jutra“.

Akumulatorje

premore in stabilne, dobavljive in popravljive konc. akumulatorske podjetje Ivan Heberin, Ljubljana, Gosposvetska cesta 14.

Rezanje drv

z motorno šago. — Ludovik Hleščič na Friškovicu, Vojaška ulica.

Medicinsko ribje olje

sveže dozpelo. — Drogerija A. Kanc, Ljubljana, Zidovska ulica 1.

Modistka

Z. Gorjanc & Co., Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 27, poleg hotela „Tratinik“ sprejema vsakovrstna popravila barbu nastih in filis klobukov. — Postrežba točna.

Modistka

Z. Gorjanc & Co.

Ljubljana

Sv. Petra cesta 27

polet hotela Tratinik

priporoča

svojo veliko zalogo

vsakovrstnih

najmodernejših

damskih klobukov

Sprejema damske in

moške klobuke

v prekrejovanje in

vsu popravila

Zaloga Spaterle

oblik ter vseh

potrebštin za modistske

Postrežba točna

Cene najnižje

20% popusta

v konfekcijski trgovini

Fran Lukič

Ljubljana, Pred škofljo št. 19.